

**Кандидат за избор за  
Републичког јавног тужиоца  
Загорка Доловац**

**ПРОГРАМ ОРГАНИЗАЦИЈЕ И  
УНАПРЕЂЕЊА РАДА ЈАВНОГ  
ТУЖИЛАШТВА ЗА  
ПЕРИОД ОД 2022. ДО 2028. ГОДИНЕ**

## САДРЖАЈ:

I УВОД.....	4
II. ПОЛОЖАЈ, ОВЛАШЋЕЊА И ПРИНЦИПИ РАДА РЕПУБЛИЧКОГ ЈАВНОГ ТУЖИОЦА .....	6
2.1. Устав Републике Србије.....	6
2.2. Досадашњи рад.....	8
III. ОРГАНИЗАЦИЈА ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА.....	9
3.1 Осврт на организацију од 2010-2015. године и остварене резултате у тужилачкој организацији Србије.....	9
3.2 Осврт на реорганизацију од 2016 до 2021 године и остварене резултате у тужилачкој организацији Србије.....	10
IV. ПРИОРИТЕТИ И ОБЛАСТИ РАДА.....	11
4.1 Увод.....	11
4.2. Одлучна борба против криминала .....	12
4.2.1 Увод.....	12
4.2.2 Борба против корупције .....	12
4.2.3 Програм рада за период 2022 - 2028. године.....	18
4.2.4 Одузимање имовине проистекле из кривичног дела.....	20
4.2.5 Програм рада за период 2022 - 2028. године.....	20
4.2.6 Борба против организованог криминала .....	20
4.2.7 Програм рада за период 2022 - 2028. године.....	21
4.2.8 Борба против трговине људима и кријумчарења људи.....	21
4.2.9 Програм рада за период 2022 - 2028. године.....	24
4.2.10 Заштита људских права.....	24
4.2.11 Програм рада за период 2022 – 2028 године.....	26
4.2.12 Тероризам .....	26
4.2.13 Програм рада за период 2022 - 2028. године.....	28
4.2.14 Ратни злочини .....	28
4.2.15 Програм рада за период 2022 - 2028 године.....	29
4.3 Повећање ефикасности кривичног гоњења.....	29
4.3.1 Програм рада за период 2022-2028 године.....	30
4.3.2 Повећање ефикасности рада увођењем савремених технологија .....	31
4.4 Интензивирање међународне сарадње.....	32
4.4.1. Програм рада за период 2022-2028. године.....	41
V. НАЈВАЖНИЈЕ СТРАТЕГИЈЕ И АКЦИОНИ ПЛАНОВИ .....	43
ЗА РАД ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА .....	43
5.1 Стратешки правци развоја јавних тужилаштава.....	43
5.2 Програм за период 2022-2028: Републичко јавно тужилаштво .....	44
5.3. Програм за период 2022-2028: Државно веће тужилаца.....	47
5.4 Правосуђе и основна права .....	51
5.4.4. План и програм за период 2022 - 2028.....	58

5.5 Правда, слобода, безбедност.....	61
5.5.1 Потпоглавље „организовани криминал“ .....	62
5.5.2 Програм рада за период 2022 – 2028 године.....	62
5.6 Правосудна сарадња у грађанским, трговинским и кривичним стварима.....	63
5.6.1 Програм рада за период 2022 – 2028 године.....	65
5.6.2 Борба против тероризма.....	65
5.6.3 Програм рада за период 2022 – 2028 године.....	65
<b>VI КОМУНИКАЦИОНА СТРАТЕГИЈА РЕПУБЛИЧКОГ ЈАВНОГ</b>	
<b>ТУЖИЛАШТВА И ДРЖАВНОГ ВЕЋА ТУЖИЛАЦА .....</b>	<b>66</b>
6.2. Програм рада за период 2022 – 2028 године.....	69
<b>VII ЗАКЉУЧАК.....</b>	<b>70</b>

## I УВОД

**У свом досадашњем раду као Републички јавни тужилац** уложила сам свој максимални напор у оквиру Уставом и законима прописаних овлашћења да обезбедим ефикасно и успешно поступање јавног тужилаштва Републике Србије.

Нови облици криминалитета, и са њима повезани изазови са којима се сусрећемо у свакодневном раду, захтевају брзу и адекватну реакцију јавног тужилаштва, у складу са националним законодавством и међународним стандардима. Наиме, јавно тужилаштво у чијој је надлежности првенствено кривично гоњење извршилаца кривичних дела, у савременим околностима које изискују и промену кривично-правне реакције на криминалитет, поред традиционално репресивне све наглашенију улогу има и у зони кривично-правне превенције кроз предузимање низа мера за заштиту уставности и законитости и креирање политике кривичног гоњења, али и заштите жртава кривичних дела, као и спречавање дискриминације по било ком основу.

Имајући у виду наведено, као Републички јавни тужилац предузела сам бројне активности које имају за циљ унапређење рада јавног тужилаштва у свим наведеним сегментима. Посебно истичем активности на плану специјализације и нове методологије рада, ефикасне сарадње са другим државним органима, јачања међународне сарадње и оснаживања капацитета јавног тужилаштва кроз увођење нових и унапређење постојећих информационаих технологија, донације опреме и квалитетне специјализоване обуке.

Такође, као Републички јавни тужилац пружила сам пуну подршку учешћу јавног тужилаштва у изради, ревизији и спровођењу најважнијих стратешких докумената, како ради унапређења рада јавног тужилаштва, а тиме и правосуђа, тако и ради напретка Републике Србије у европским интеграцијама, а све у циљу обезбеђења владавине права и безбеднијег и бољег друштва за наше грађане.

**У том смислу, користећи претходно изграђену организацију рада и унапређене принципе поступања, као и своје дугогодишње јавнотужилачко искуство у поступању у првом степену и у руковођењу првостепеним и Републичким јавним тужилашством, односно целокупним јавнотужилачким системом, планирам да наставим максимално посвећено руковођење Републичким јавним тужилашством и јавним тужилашством наше земље, те да наставим обезбеђивање услова за успешно поступање као и унапређивање услова и резултата рада у борби против свих видова криминала према приоритетима садржаним у овом Програму, у складу са државном политиком Републике Србије, и у координацији и сарадњи са другим државним органима.**

Овај Програм организације и унапређења рада јавног тужилаштва за период од 2022-2028 године садржи кратак преглед положаја, овлашћења и принципа рада Републичког јавног тужиоца, организације јавног тужилаштва и моје приоритете у будућем раду, укључујући:

**1. Одлучну борбу против криминала, нарочито против корупције, организованог криминала и других тешких кривичних дела, укључујући привредни криминал, прање новца, одузимање имовине проистекле из кривичног дела, трговину наркотицима, оружјем, људима, кријумчарење људи и високотехнолошки криминал;**

**2. Повећање ефикасности кривичног гоњења кроз даљу ефикасну примену тужилачке истраге, споразума о признању кривичног дела и начела опортунитета;**

**3. Јачање међународне сарадње, укључујући активно учешће у процесу придруживања Републике Србије Европској Унији, као и брзу и ефикасну међународну правну помоћ и сарадњу, како у билатералним односима, тако и кроз европске и регионалне правосудне мреже попут Евроцаст-а, Мреже Генералних тужилаца земаља Европске уније, СЕЕПАГ-а и др.**

Имајући у виду значајну улогу коју јавно тужилаштво има у изради и спровођењу најважнијих стратешких докумената у области владавине права, овај Програм садржи и преглед остварених и планираних активности у вези са спровођењем ревидираних Акционих планова за Поглавље 23 и Поглавље 24 у процесу приступања Европској Унији као државном приоритету Републике Србије, као и предузетих активности у спровођењу Националне стратегије реформе правосуђа и Акционог плана за њено спровођење у периоду од 2013 до 2018 године, и нове Стратегије за развој правосуђа за период од 2020 до 2025 године. Такође, због потребе веће транспарентности и приближавања рада јавног тужилаштва грађанима Републике Србије, Програм садржи и осврт на активности везане за спровођење старе и израду нове Комуникационе стратегије Републичког јавног тужилаштва и Државног већа тужилаца.

**Јачање људских, техничких и стручних капацитета јавног тужилаштва** било је и остало један од мојих најважнијих приоритета, јер се само обезбеђивањем адекватних ресурса могу постићи оптимални резултати рада. У том смислу, у току мог претходног мандата старала сам се да се повећа број носилаца јавнотужилачке функције, тужилачког и другог особља, да се реализују вредне донације из међународних пројеката кроз које се уводе и унапређују информационе технологије попут „САПО“ софтвера, опремају јавна тужилаштва и пружа квалитетно и специјализовано стручно усавршавање запослених које је засновано на реалним потребама.

Такође, залагала сам се за доследно спровођење основних принципа у раду јавног тужилаштва у виду примене начела самосталности, непристрасности и професионалности као и одговорности, те сам предузела и мере за успостављање и унапређење рада дисциплинских органа, етичког одбора и повереника за самосталност.

Ради обезбеђивања максималне подршке раду јавног тужилаштва промовисала сам блиску и ефикасну међуинституционалну сарадњу и координацију рада са другим државним органима кроз координационе састанке, формирање ударних група и успостављање система службеника за везу при разним органима и институцијама, те сам унапредила међународну сарадњу јавног тужилаштва пре свега кроз отварање канцеларије јавног тужилаштва Републике Србије у Евроцаст-у, заједничке истражне тимове и билатералне меморандуме о сарадњи, како би се омогућило брзо и квалитетно поступање у предметима транснационалног криминала, и јавног тужилаштво и Република Србија представили као поуздани партнери у међународној сарадњи.

**Одлучна борба против криминала представља мој приоритет и у будућем мандату**, нарочито у области борбе против корупције, организованог криминала и других тешких кривичних дела, укључујући привредни криминал, праће новца, одузимање имовине проистекле из кривичног дела, трговину наркотицима, оружјем, људима и крујумчарење људи, заштиту људских права, а посебно заштиту жена, малолетних лица и мањинских заједница, као и сузбијање све присутнијег високотехнолошког криминала, односно кривичних дела извршених путем Интернета, уз сузбијање терористичких претњи и расветљавање ратних злочина.

У овој бескомпромисној борби против криминала наставићу да ефикасно спроводим националне стратегије и акционе планове, додатно ојачам капацитете јавног тужилаштва, те остварујем блиску сарадњу и координацију са другим државним органима и међународним партнерима, у најбољем интересу грађана и Републике Србије.

Верујем да ћу у том процесу имати пуну подршку како јавног тужилаштва тако и партнера из других државних органа и других земаља и спремна сам да уложим максималне напоре за успешно спровођење овог Програма и савладавање свих изазова.

## **II. ПОЛОЖАЈ, ОВЛАШЋЕЊА И ПРИНЦИПИ РАДА РЕПУБЛИЧКОГ ЈАВНОГ ТУЖИОЦА**

**2.1. Уставом Републике Србије** (Службени гласник РС, број 98/06), прописано је да Републички јавни тужилац врши надлежност јавног тужилаштва у оквиру права и дужности Републике Србије. Републичког јавног тужиоца, на предлог Владе, по прибављеном мишљењу надлежног одбора Народне скупштине, бира Народна скупштина.

**Јавно тужилаштво је самостални државни орган који гони учиниоце кривичних и других кажњивих дела и предузима мере за заштиту уставности и законитости.** Јавно тужилаштво врши своју функцију на основу Устава, закона, потврђеног међународног уговора и прописа донетог на основу закона. Републички јавни тужилац стара се о спровођењу Устава, закона и подзаконских аката.

Републички јавни тужилац је по положају председник Државног већа тужилаца. Председник Државног већа тужилаца представља Државно веће, руководи његовим радом и обаља друге послове у складу са законом.

**У оквиру својих мандата од 2010-2016. године и од 2016-2022. године обављала сам и обављам функцију Републичког јавног тужиоца**, у складу са Уставом и Законом о јавном тужилаштву, којим је уређена организација и надлежност јавних тужилаштава, услови и поступак за избор и престанак функције јавног тужиоца и заменика јавног тужиоца, права и дужности јавног тужиоца и заменика јавног тужиоца, вредновање рада јавног тужиоца и заменика јавног тужиоца, напредовање и дисциплинска одговорност јавног тужиоца и заменика јавног тужиоца, обављање послова правосудне управе и тужилачке управе у јавним тужилаштвима, обезбеђивање средстава за рад јавних тужилаштава и друга питања од значаја за рад јавних тужилаштава.

**Као Републички јавни тужилац у свом поступању примењивала сам и примењујем Устав, законе и међународне стандарде, а посебно принцип владавине права и право на правично суђење**, како је то дефинисано чланом 6. Европске Конвенције о људским правима и чланом 47. Повеље о основним правима Европске уније, којима се предвиђа да правосуђе мора бити независно и непристрасно, као и да морају постојати правне гаранције за поступак правичног суђења, што су стандарди које планирам да наставим да примењујем и у свом наредном мандату.

Као Републички јавни тужилац у свом садашњем мандату у складу са Уставом и законом **руководим целокупним јавним тужилаштвом Републике Србије које укључује:** Републичко јавно тужилаштво, 4 апелациона јавна тужилаштва, 25 виших јавних тужилаштава, 58 основних јавних тужилаштва и 2 јавна тужилаштва посебне надлежности - Тужилаштво за организовани криминал и Тужилаштво за ратне злочине, што чини укупно 90 јавних тужилаштава, којима сам руководила у складу са законом и принципом хијерархије, старајући се за координиран и ефикасан рад јавног тужилаштва у целини и оптималан рад сваког појединачног јавног тужилаштва, водећи рачуна како о главним стратешким правцима рада, остваривању најзначајнијих циљева јавног тужилаштва и уједначавању јавнотужилачке праксе, тако и о конкретним проблемима у раду.

У том смислу, у складу са Уставом, вршила сам и вршим надлежност јавног тужилаштва у оквиру права и дужности Републике Србије, **одговарајући за рад јавног тужилаштва и за свој рад Народној скупштини Републике Србије** и испуњавајући своје дужности у оквиру овлашћења прописаних законом о јавном тужилаштву који прописује да је Републички јавни тужилац надлежан и да улаже ванредна правна средства у складу са законом, надзире рад јавних тужилаштава и спровођење упутстава, прати и проучава праксу јавних тужилаштава и судова, предлаже програм стручног усавршавања јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца, подноси извештај Народној скупштини и врши друге послове одређене законом, поступајући како непосредно, тако и преко својих заменика.

**2.2. У свом раду, старала сам се и старам се за поштовање Устава, закона и међународних стандарда, као и за доследно поштовање најважнијих основних принципа јавног тужилаштва који укључују:**

**- Самосталност у раду**

**Јавни тужилац и заменик јавног тужиоца је самосталан у вршењу својих овлашћења и забрањен је сваки утицај на рад јавног тужилаштва и на поступање у предметима од стране извршне и законодавне власти, коришћењем јавног положаја, средстава јавног информисања или на било који други начин којим може да се угрози самосталност у раду јавног тужилаштва. Нико изван јавног тужилаштва нема право да одређује послове јавном тужиоцу и заменику јавног тужиоца, нити да утиче на одлучивање у предметима. Јавни тужилац и заменик јавног тужиоца своје одлуке морају да образлажу само надлежном јавном тужиоцу.**

**У току свог мандата старала сам се да се јавнотужилачке одлуке доносе искључиво на основу закона, односно да се кривично гоњење спроводи искључиво на основу доказа и то ће наставити да буде принцип мог рада, јер се једино тако може обезбедити поштовање правне државе и владавине права.**

**- Непристрасност**

Законом о јавном тужилаштву прописано је да се функција јавног тужиоца врши у јавном интересу ради обезбеђивања примене Устава и закона, при чему се мора обезбедити поштовање и заштита људских права и основних слобода. Такође, Законик о кривичном поступку предвиђа изузеће тужиоца у случају конфликта интереса, чиме се обезбеђује његово непристрасно поступање.

**У току свог мандата старала сам се за поштовање принципа непристрасности као темеља објективности и неутралности у поступању јавног тужиоца, који су неопходни с обзиром на заступање јавног интереса, што намеравам да чиним и даље.**

**- Професионалност**

У складу са Законом о Правосудној академији и Законом о јавном тужилаштву, сви јавни тужиоци имају право и обавезу да похађају програм стручног усавршавања. Обуку носилаца правосудне функције врши Правосудна академија која је основана ради доприноса професионализму, независном, непристрасном и ефикасном обављању судске и тужилачке функције и послова судског и тужилачког особља.

**У оквиру свог мандата, обезбедила сам неопходну основну и напредну обуку за носиоце јавнотужилачке функције у складу са реалним потребама за стручним усавршавањем. Заједно са Правосудном академијом, ЕУ ИПА пројектима, Министарством правде САД, Мисијом ОЕБС-а, Саветом Европе и другим домаћим и иностраним партнерима пружила сам и настављам да пружам јавним тужиоцима**



и заменицима јавног тужиоца врхунску обуку у виду семинара и практичних радионица са угледним иностраним и домаћим стручњацима у областима попут корупције, привредног криминала и прања новца, организованог криминала, високотехнолошког криминала и криптовалута, трговине људима, заштите људских права и другим најзначајнијим темама, затим учешће на престижним регионалним конференцијама и студијске посете иностранству, што све доприноси јачању стрчности и квалитета у раду јавног тужилаштва, као и јачању међуинституционалне сарадње и међународних контаката.

### **III. ОРГАНИЗАЦИЈА ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА**

#### **3.1 Осврт на организацију од 2010-2015. године и остварене резултате у тужилачкој организацији Србије**

01.01.2010. године ступили су на снагу Закон о јавном тужилаштву и Закон о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава којима су извршене измене у погледу организације и надлежности јавних тужилаштава. У правни систем уведена су четири апелациона јавна тужилаштва (у Београду, Новом Саду, Нишу и Крагујевцу), са надлежношћу да поступају у другостепеном поступку. Републичко јавно тужилаштво је одређено за поступање по ванредним правним лековима, а као тужилаштва која поступају у првом степену одређена су основна и виша јавна тужилаштва, при чему су 34 основних јавних тужилаштава поступала у предметима у којима је забрањена казна затвора до 10 година, а 26 виших јавних тужилаштава у предметима у којима је забрањена казна затвора преко 10 година, као и за друга законом одређена кривична дела.

Поред стварне измењена је и месна надлежност јавних тужилаштава. У циљу јачања капацитета за борбу против корупције, изменама Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела из 2009. и 2011. године проширена је стварна надлежност Тужилаштва за организовани криминал на предмете такозване „високе“ корупције.

У тужилаштвима опште надлежности извршена је специјализација за борбу против корупције формирањем Одељења за борбу против корупције као и специјализацијом заменика јавних тужилаца као контактних тачака. Специјализована одељења су формирана у Републичком јавном тужилаштву, Апелационим јавним тужилаштвима у Београду, Новом Саду, Крагујевцу и Нишу као и Вишим јавним тужилаштвима у Београду, Новом Саду, Крагујевцу и Нишу. Специјализоване контакт тачке за борбу против корупције и прања новца су одређене у преосталих 20 виших јавних тужилаштава као и у 34 основних јавних тужилаштава и то најчешће на нивоу руководиоца, тј. јавних тужилаца или првих заменика, који су кроз своје одлуке у могућности да ангажују и додатне тужилачке ресурсе у ову сврху. Специјализација је извршена и за трговину људима,

одређивањем контакт тачака за борбу против трговине људима у вишим јавним тужилаштвима.

Организациона реформа јавног тужилаштва, заједно са обнављањем стручног кадра јавног тужилаштва и изменама процесног и материјалног кривично-правног законодавства, довеле су до потребе јачања стручног капацитета тужилаштва како би носиоци јавно-тужилачке функције своје законом одређене надлежности у кривичном прогону учинилаца кривичних дела могли да извршавају на најефикаснији и најквалитетнији начин.

Од 01.01.2014. године, примењује се нови Закон о седиштима и подручјима јавног тужилаштва којим су извршене мере у погледу организације и надлежности јавних тужилаштава. Новим законским решењем промењена је месна надлежност постојећих јавних тужилаштава тако да је предвиђено постојање 25 виших, 58 основних и 4 апелациона јавна тужилаштва. Републичко јавно тужилаштво, Тужилаштво за организован криминал и Тужилаштво за ратне злочине, који су основани за територију Републике Србије.

### **3.2 Осврт на реорганизацију од 2016 до 2021 године и остварене резултате у тужилачкој организацији Србије**

15.8.2016 године Републичко јавно тужилаштво увело је специјализацију за међународну правну помоћ, у оквиру које су у **свим вишим јавним тужилаштвима одређене контакт тачке за међународну правну помоћ**, које су од тада похађале специјализовану обуку из ове области, у оквиру ЕУ ИПА пројеката и ХЕЛП пројекта Савета Европе, и којима су достављени „Приручник за поступање у предметима међународне правне помоћи у кривичним стварима“, смернице и модели тужилачких одлука у овом поступку, чиме је повећана ефикасност у поступању са захтевима за пружање међународне правне помоћи у смислу благовремености и квалитета поступања.

1.3.2018 године почела је примена новог Закона о организацији и надлежности државних органа у борби против организованог криминала, тероризма и корупције, на основу ког су основана **Посебна одељења за сузбијање корупције у вишим јавним тужилаштвима у Београду, Новом Саду, Нишу и Краљеву**, са надлежношћу за предмете корупције и привредног криминала са територије читавог апелационог подручја.

Овим изменама је извршена специјализација и концентрација стручних знања, а тиме и повећана ефикасност у поступању јавног тужилаштва. Унапређена је и међуинституционална сарадња, увођењем нових модалитета рада - ударних група којима руководи јавни тужилац и службеника за везу из законом предвиђених државних органа и институција које тужилаштву могу пружити корисне информације у предистражном поступку и истрази, као и увођењем новог института – финансијског форензичара у ова Посебна одељења за сузбијање корупције.

Републичко јавно тужилаштво, под мојим руководством, координирало је процес оснивања и јачања стручних и техничких капацитета ових Посебних одељења, укључујући међународне донације опреме и возила и изузетно квалитетне обуке о корупцији, прању новца и привредном криминалу, организоване у оквиру ЕУ ИПА пројекта заједно са Правосудном академијом и са Министарством правде САД, на којима су, кроз студије случаја и групни рад, уз вођство страних експерата и искусних домаћих тужилаца, представници Посебних одељења имали прилике да јачају своје истражне вештине и примену принципа праћења токова новца, као и међуагенцијску сарадњу и рад у ударним групама и разматрају и размењују своја искуства и најбоље праксе поступања.

Такође, у складу са новим потребама јавног тужилаштва, Планом и програмом рада Републичког јавног тужилаштва за 2019 годину у Републичком јавном тужилаштву основана су два нова одељења: **Одељење за јавнотужилачку праксу** и **Одељење за високотехнолошки криминал**, чији је рад од ширег значаја за јавно тужилаштво Републике Србије.

У току мог садашњег мандата, 9.3.2020. године отворена је нова организациона јединица јавног тужилаштва Републике Србије - **Стална канцеларија тужиоца за везу Републике Србије у Евроцаст-у**, у Хагу, Холандија, на основу Споразума о сарадњи између Републике Србије и Евроцаст-а, који је закључен 12.11.2019 године, а потврђен 12. децембра 2019 године, чиме је омогућено успостављање директне сарадње са овом најважнијом правосудном мрежом за кривичноправну сарадњу Европске уније и унапређено поступање јавног тужилаштва у међународној правној помоћи кроз механизме доступне у оквиру ове мреже.

#### **IV. ПРИОРИТЕТИ И ОБЛАСТИ РАДА**

**4.1.** Као Републички јавни тужилац за **приоритете** у раду јавног тужилаштва одредила сам:

**1. Одлучну борбу против криминала, нарочито против корупције, организованог криминала и других тешких кривичних дела, укључујући привредни криминал, прање новца, одузимање имовине проистекле из кривичног дела, трговину наркотицима, оружјем, људима и кријумчарење људи, као и високотехнолошки криминал;**

**2. Повећање ефикасности кривичног гоњења кроз даљу ефикасну примену тужилачке истраге, споразума о признању кривице и опортунитета;**

**3. Јачање међународне сарадње, укључујући активно учешће у процесу придруживања Европској унији, и брзу и ефикасну међународну правну помоћ и сарадњу, како у билатералним односима, тако и кроз европске и регионалне правосудне мреже попут Евроцаст-а, Мреже Генералних тужилаца земаља Европске уније, СЕЕПАГ-а и др.**

**Ове приоритете планирам да наставим да спроводим и у свом будућем раду, наравно уз отвореност за нове тенденције и потребе у борби против криминала, које ћу одређивати као приоритет у координацији са другим државним органима, у складу са главним стратешким документима и државним интересом Републике Србије.**

**4.2. Приоритет 1: Одлучна борба против криминала, нарочито против корупције, организованог криминала и других тешких кривичних дела, укључујући привредни криминал, праће новца, одузимање имовине проистекле из кривичног дела, трговину наркотицима, оружјем, људима и кријумчарење људи и високотехнолошки криминал;**

#### **4.2.1 Увод**

**Сузбијање тешких кривичних дела био је мој основни задатак у току претходног мандата, на коме сам радила заједно са другим надлежним државним органима, одлучно се борећи против организованог криминала, корупције, илегалне трговине наркотицима, привредног криминала, трговине људима и кријумчарења људи, високотехнолошког криминала, насиља у породици, насиља на спортским приредбама и др.**

Захваљујући великој посвећености јавних тужилаца, изузетној координацији активности са другим државним органима реализоване су многе успешне акције борбе против најопаснијих криминалних кланова и нарко-дилера, борбе против корупције и привредног криминала, као и прања новца, услед чега је Република Србија уклоњена са сиве ФАТФ листе, што је доказ одлучности државе у борби против криминала и велике посвећености и професионалности свих укључених државних органа, а пре свега јавног тужилаштва, јер нико не може бити изнад закона.

**Конкретни резултати ових и других успешних акција налазе се у Годишњим извештајима о раду Републичког јавног тужилаштва за период од 2016-2020 године.** Напоменула бих и да је одлучан ударац криминалу задат и ефикасном применом Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела, те је захваљујући наредбама тужиоца и спроведеним финансијским истрагама у судском поступцима од почетка примене овог закона привремено и трајно одузета значајна имовина, чиме је задат ударац криминалцима, урушена њихова финансијска моћ и спречено да се овај новац реинвестира у вршење кривичних дела, користи за корупцију или убаци у легалне финансијске токове.

#### **4.2.2 Борба против корупције**

**Борба против корупције, и то како високе корупције за коју је надлежно Тужилаштво за организовани криминал, тако и других облика корупције за које су надлежна Посебна одељења за сузбијање корупције и тужилаштва**

**опште надлежности, представља најважнији приоритет рада јавног тужилаштва Републике Србије, на челу са Републичким јавним тужилашtvом.**

У том смислу, Одељење за борбу против корупције, основано 2008. године у Републичком јавном тужилашtvу наставило је у току мог мандата да прати и усмерава рад основних, виших и апелационих јавних тужилаштава у предметима кривичних дела са коруптивним елементом, на основу Обавезног упутства Републичког јавног тужиоца А-број 6/07, као и Обавезног упутства Републичког јавног тужиоца А-број 194/10 које сам издала 26.03.2010. године. Овим обавезним упутствима је Републичком јавном тужилашtvу и апелационим јавним тужилаштвима омогућено ефикасно праћење и надзор рада у овим предметима, као и пружање стручне помоћи у виду давања мишљења, сугестија и упутстава, ради разјашњења спорних питања. У складу са обавезним упутством из 2010. године, апелациони и виши јавни тужиоци у Београду, Новом Саду, Крагујевцу и Нишу су у претходном периоду формирали одељења за борбу против корупције и прања новца, те одредили заменике јавног тужиоца који су пратили стање у предметима у овој области, све до 1.3.2018. године када је почела примена новог Закона о организацији и надлежности државних органа у борби против организованог криминала, тероризма и корупције, којим су успостављена Посебна одељења за сузбијање корупције у вишим јавним тужилаштвима у Београду, Новом Саду, Нишу и Краљеву.

Републичко јавно тужилашtvо, под мојим руководством, активно је предузимало мере из своје надлежности предвиђене **Акционим планом за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције за период од 2013-2018 године.** редовно достављајући извештаје Агенцији за борбу против корупције која врши надзор над спровођењем стратегије. У том смислу, у циљу постизања развијеног, ефикасног и проактивног поступања у откривању и кривичном гоњењу коруптивних кривичних дела, Републичко јавно тужилашtvо је сачинило анализе досадашњих искуства у области законитости и прихватљивости доказа прикупљених у поступку истрага и применљивости посебних истражних радњи, на основу чега је израдило план даљих активности у виду обавезе **тужилаштава да о форме и Републичком јавном тужилашtvу достављају статистику о покренутим проактивним истрагама,** примени специјалних техника и поступању на основу сопствене иницијативе полиције и тужилаштва.

Републичко јавно тужилашtvо је у оквиру мера и активности из овог Акционог плана **закључило Меморандуме о сарадњи са више државних институција** (попут Агенције за борбу против корупције 2016. године и Управе за спречавање прања новца 2017. године) и наставило да унапређује сарадњу и координацију кроз успостављање проактивног приступа у спречавању ризика на корупцију. У том циљу остваривали су се стални контакти и састанци са представницима државних органа одређеним као контакт особе за сарадњу са тужилашtvом.

Прекретницу у борби против корупције представља **примена новог Закона о организацији и надлежности државних органа у борби против организованог криминала, тероризма и корупције**, 1.3.2018. године, на основу ког су основана и почела са радом специјализована одељења у јавном тужилаштву, судовима, и Министарству унутрашњих послова, односно **Посебна одељења за сузбијање корупције у вишим јавним тужилаштвима у Београду, Новом Саду, Нишу и Краљеву**, са надлежношћу за предмете корупције и привредног криминала са територије читавог апелационог подручја.

**Републичко јавно тужилаштво је, под мојим руководством, координирало процес оснивања ових одељења и пружио им стручну и техничку помоћ, специјалистичко усавршавање, као и подршку у међуинституционалној и међународној сарадњи.**

На почетку примене Закона о организацији и надлежности државних органа за сузбијање организованог криминала, тероризма и корупције 1. марта 2018. године у Посебним одељењима ангажовано је укупно 44 заменика јавних тужилаца. Од тога је, на рад у Посебна одељења за сузбијање корупције, одлуком Републичког јавног тужиоца, у складу са одредбом члана 63 Закона о јавном тужилаштву, било упућено 30 заменика јавних тужилаца. Поред тога, 14 заменика јавних тужилаца је у Посебно одељење распоређено одлукама Виших јавних тужилаца у којима су формирана Посебна одељења. 31.12.2020. године у Посебним одељењима било је укупно 42 заменика јавног тужиоца, 21 тужилачки помоћник и 43 лица као административног особља.

У току 2019 године дошло је до значајног **унапређења техничке и информатичке опремљености Посебних одељења**. Захваљујући донацији Министарства правде Сједињених Америчких Држава, у координацији са Републичким јавним тужилаштвом Посебна одељења за сузбијање корупције добила су недостајућу опрему укупне вредности 110.000 \$. Предмет донације били су деск топ рачунари, лап топ рачунари, штампачи, скенери, фотокопир апарати, диктафони, монитори и друга техничка опрема. Предметном донацијом су у великој мери задовољене тренутне потребе Посебних одељења. У 2020. години, Републичко јавно тужилаштво реализовало је и донацију Министарства правде Сједињених Америчких Држава од осам возила, која су одмах стављена у употребу од стране Посебних одељења за сузбијање корупције, што је знатно олакшало њихов рад, с обзиром на њихову надлежност на територији читавог апелационог подручја.

Нови Закон о организацији и надлежности државних органа у борби против организованог криминала, тероризма и корупције предвидео је **нове мере за унапређење ефикасности међуагенцијске сарадње државних органа ангажованих на превенцији и сузбијању корупције**, кроз два модела.

Први модел сарадње остварује се формирањем **ударних група**, којима руководи јавни тужилац. Од почетка примене закона до 31.12.2020. године одлуком јавног

тужиоца основано је укупно 10 ударних група, које су у свом саставу имале представнике различитих државних органа и које су се показале као изузетно успешан модел сарадње, односно координације рада у сложеним предметима корупције и привредног криминала.

Други модел сарадње представља формирање **мреже службеника за везу**. Наиме, Законом о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма и корупције прописано је да 13 државних органа, и то Пореска управа - Пореска полиција, Управа царина, Народна банка Србије, Управа за спречавање прања новца, Агенција за привредне регистре, Централни регистар депо и клиринг хартија од вредности, Државна ревизорска институција, Републички геодетски завод, Агенција за борбу против корупције, Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, Републички фонд за здравствено осигурање, Републичка дирекција за имовину Републике Србије и Управа за јавне набавке одреде службенике за везу ради остваривања сарадње и ефикаснијег достављања података тих органа и организација Тужилаштву за организовани криминал и Посебним одељењима виших јавних тужилаштва за сузбијање корупције, у циљу кривичног гоњења за кривична дела прописана овим законом.

Готово сви од поменутих органа одредили су службенике за везу, изузев Републичког фонда здравственог осигурања. Републичко јавно тужилаштво, под мојим руководством, обавило је прелиминарне разговоре са наведеним институцијама у циљу закључивања споразума о сарадњи којим ће се дефинисати конкретни начини сарадње и размене информација у циљу ефикасније борбе против корупције.

Такође, закон је предвидео и да Посебна одељења за сузбијање корупције могу запослити **финансијског форензичара**, што је од великог значаја као стручна помоћ у истрази и процесуирању комплексних предмета корупције и привредног криминала.

У циљу унапређења рада Посебних одељења за сузбијање корупције, Републичко јавно тужилаштво је у оквиру **ИПА 2013 пројекта „Превенција и борба против корупције“**, који је финансиран од стране Европске уније, непосредно учествовало, заједно са Правосудном академијом и Министарством правде САД, у низу едукативних активности почев од оперативних радионица, презентација, форума, конференција, анти-корупцијских часова, које су имале за циљ јачање стручних капацитета Посебних одељења за сузбијање корупције јавног тужилаштва и других надлежних државних органа. Ове специјализоване обуке, које су од краја 2017-2020 године одржане на теме финансијских истрага предмета корупције и прања новца, ударних група, посредних доказа, анализа студија случаја и симулације суђења, обухватиле су готово све заменике јавног тужиоца који поступају у Посебним одељењима за сузбијање корупције и омогућиле им да

кроз практични рад усвоје нов принцип поступања – *праћење токова новца* и вежбају истражне вештине, рад у ударној групи, представљање предмета на главном претресу, као и да размењују најбоље праксе поступања, уз вођство и предавања еминентних иностраних и домаћих стручњака из ових области.

У погледу рада новоформираних Посебних одељења за сузбијање корупције као Републички јавни тужилац издала сам ново **Опште обавезно упутство А број 146/18 од 01.03.2018. године**, којим је одређено да се **одлука о одбачају кривичне пријаве или одустанку од кривичног гоњења** у већ покренутом кривичном поступку за коруптивна кривична дела доноси у зборном саставу. Одлука се доноси уз обавезно учешће: руководиоца Посебног одељења за сузбијање корупције, заменика јавног тужиоца коме је предмет додељен у рад и најмање још једног заменика јавног тужиоца кога одреди руководиоца Посебног одељења. У случају доношења одлуке о одбачају кривичне на коју оштећени није поднео приговор или о одустанку од кривичног гоњења у покренутом кривичном поступку, у циљу контроле правилности донетих одлука, Посебно одељење за сузбијање корупције које је донело такву одлуку, има обавезу да Апелационом јавном тужилаштву, одељењу за борбу против корупције и прања новца, достави примерак решења о одбачају кривичне пријаве и обавештења упућеног оштећеном или примерак службене белешке о разлозима одустанка од кривичног гоњења. Апелационо јавно тужилаштво, одељење за борбу против корупције и прања новца размотриће достављене акте, а по потреби извршити и увид у списе предмета и након тога оценити да ли је одлука о одбачају кривичне пријаве или одустанку од кривичног гоњења правилна.

Такође, установљена је и обавеза да Посебна одељења Виших јавних тужилаштава за сузбијање корупције, преко Апелационих јавних тужилаштава, а Тужилаштво за организовани криминал непосредно, квартално достављају Републичком јавном тужилаштву попуњени **квартални табеларни преглед кривичних дела са коруптивним елементом** (образац КСТ-3).

Сходно наведеном Општем обавезном упутству, као и Програму и плану рада, јавна тужилаштва која поступају у предметима због коруптивних кривичних дела у којима су кривични поступци покренути пре 1. марта 2018. године и Посебна одељења за сузбијање корупције достављају извештаје о покренутом и окончаним поступцима у вези са коруптивним предметима Републичком јавном тужилаштву. На основу наведених извештаја, Републичко јавно тужилаштво прати поступање тужилаштава у овој области. На тај начин је настављен континуитет досадашњег рада у овој области, који је почео Обавезним упутством Републичког јавног тужиоца А-број 6/07 и омогућено је апелационим јавним тужилаштвима и Републичком јавном тужилаштву ефикасно праћење и контрола рада тужилаштва, као и пружање стручне помоћи и разјашњења спорних питања у појединим предметима.



Републичко јавно тужилаштво је такође, под мојим руководством, самостално и у сарадњи са другим државним органима, предузело низ активности ради испуњавања препорука МАНИВАЛ Комитета Савета Европе и Акционог плана ФАТФ-а ради **ефикаснијег процесуирања кривичног дела прање новца**, и у том смислу имало је значајну улогу у изради **Националне процене ризика од прања новца и процене ризика од финансирања тероризма**, које је Влада Републике Србије усвојила 31.5.2018. године, затим **Акционог плана за спровођење препорука из процене ризика за прање новца и процене ризика за финансирање тероризма**, које је усвојила Влада Републике Србије, а објављен је у Службеном гласнику бр. 55/18 од 16.07.2018. године, као и нове **Стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма (2020-2024)** и **Акционог плана за период 2020-2022**, које је Влада Републике Србије усвојила 13.2.2020. године. Један од четири посебна циља Стратегије, који промовише ефикасно и делотворно кажњавање извршиоца кривичног дела прања новца и одузимање незаконито стечене имовине, је од нарочитог значаја за Републичко јавно тужилаштво, јер у његовом остварењу јавно тужилаштво има значајну улогу и одговорност.

Влада Републике Србије, на седници која је одржана 3. маја 2019. године, усвојила је и **Смернице за успостављање јединствене методологије израде извештаја и једнообразног праћења предмета прања новца и предмета финансирања тероризма**. Статистичке податке о предметима прања новца и финансирању тероризма надлежни државни органи достављају Републичком јавном тужилаштву које на основу тих података прати сваки конкретан предмет, а по потреби врши анализу статистичких података и сачињава одговарајуће извештаје.

Такође, Републичко јавно тужилаштво имало је велику улогу и у изради **извештаја о типологијама прања новца**, који су представљени великом броју судија и тужилаца и који имају за циљ лакше и ефикасније процесуирање различитих врста прања новца.

У циљу унапређења ефикасности поступања јавног тужилаштва у предметима прања новца, као Републички јавни тужилац издала сам 20. септембра 2017. године **Опште обавезно упутство о коришћењу финансијско-обавештајних података за покретање поступка због кривичног дела прање новца и финансирање тероризма А број 688/17** којим су обавезана сва надлежна тужилаштва да проактивно поступају поводом информација Управе за спречавање прања новца о трансакцијама и лицима за која постоји сумња да су повезане са прањем новца или када на други начин дођу до података о сумњи да се припрема или је учињено кривично дело прање новца или финансирање тероризма, и налаже им се вођење тзв. паралелних финансијских и кривичних истрага, као и обавеза да покрену предистражни поступак за прање новца без обзира на то да ли се располаже подацима о предикатном кривичном делу.

Такође, у циљу поштравања казнене политике, као Републички јавни тужилац издала сам 18. априла 2018. године допуну **Општег обавезног упутства о коришћењу финансијско-обавештајних података за покретање поступка због кривичног дела прање новца и финансирање тероризма А број 668/17** за поступање јавних тужилаца приликом предлагања казне у завршној речи, преговарања и закључења споразума о признању кривичног дела и изјављивања жалби у кривичним поступцима за поменуто кривично дело. Сврха обавезног упутства је да изречене санкције учиниоцима кривичног дела прање новца учини ефикаснијим, делотворнијим и одвраћајућим за потенцијалне извршиоце помињаног кривичног дела.

Напокон, у циљу реализације активности предвиђених Акционим планом за спровођење препорука из процене ризика за прање новца и финансирање тероризма, као Републички јавни тужилац издала сам **опште обавезно упутство А број 186/2019 од 04.03.2019. године за поступање у предметима прања новца у којима је учинилац кривичног дела одговорно лице у правном лицу**, којим се надлежна јавна тужилаштва обавезују да приликом поступања у вези са овим кривичним делима сваки пут преиспитају да ли има основа за покретање кривичног поступка и против правног лица и да такве поступке покрећу у свим ситуацијама када су за то испуњени услови из Закона о одговорности правних лица за кривична дела.

Захваљујући наведеном залагању свих укључених државних органа и Републичког јавног тужилаштва у вези са процесуирањем кривичног дела прање новца, израде Извештаја о напретку Републике Србије у отклањању стратешких недостатака у систему за спречавање прања новца и финансирање тероризма, као и учешћа на састанцима са члановима Комитета Савета Европе-MONEYVAL и Заједничке групе (ICRG), **Република Србија је у јуну 2019. године скинута са такозване „сиве листе“ ФАТФ-а, што представља велики успех и признање за рад државних органа Републике Србије, укључујући јавно тужилаштво, у борби против прања новца и финансирања тероризма.** Наиме, ФАТФ је у свом извештају из јуна 2019. године констатовао да су у посматраном периоду надлежни органи у Републици Србији заузели проактивнији приступ истрагама прања новца и повезаних претходних кривичних дела.

#### **4.2.3 Програм рада за период 2022 - 2028. године**

**У будућем периоду, сагласно Обавезном упутству, Одељење за борбу против корупције Републичког јавног тужилаштва наставиће, под мојим руководством, контролу рада нижих тужилаштва, која обухвата контролу одлука о одбачају кривичних пријава и одустанку од кривичног гоњења за коруптивна кривична дела, као давања смерница и пружању стручне помоћи у решавању коруптивних предмета. Одељење за борбу против корупције при Републичком јавном тужилаштву анализираће рад нижих тужилаштва у поступању по коруптивним кривичним делима и посебно разматрати однос поднетих пријава, одбачаја и одустанака од гоњења као и закључених споразума о признању**

кривичних дела у циљу ефикаснијег вођења кривичног поступка имајући у виду нову улогу тужиоца у Законику о кривичном поступку.

Такође, посматрајући до сада постигнуто на плану борбе против корупције, поред имплементације нове Стратегије и Акционог плана за борбу против корупције, сматрам да један од битних циљева који мора бити остварен у будућности, а чији је носилац Републичко јаво тужилаштво, промовисање тимског рада и стручних могућности других државаних органа који су обавезни да сарађују са тужилашвом у преткривичном поступку, имајући у виду да јавни тужилац руководи истражним и предистражним поступком према одредбама новог Законика о кривичном поступку.

С обзиром на значај борбе против корупције, улогу и значај тужилаштва у кривичном гођењу по новом Законику о кривичном поступку, досадашњи рад и предузете мере и организацију рада у оквиру РЈТ-а и осталим тужилаштвима, те обавезе предвиђене у Стратегији за борбу против корупције и Акционом плану, и у току свог наредног манадата старају се да Републичко јавно тужилаштво остварује следеће циљеве и мере:

- **надзор и контрола рада тужилаштва у кривичним предметима са елементом корупције** (контрола одлука о одбачају кривичних пријава и одустанака од кривичног гођења као и давање смерница и пружање стручне помоћи у решавању коруптивних предмета)
- **кварталну анализу рада тужилаштва у поступању по кривичним пријавама код коруптивних кривичних дела** (посебно разматрати однос поднетих кривичних пријава ,одбачаја кривичних пријава, одустанака од кривичног гођења, оптужења, као и закључених споразума о признању кривичног дела, у циљу што ефикаснијег и квалитетнијег рада тужилаштва имајући у виду нову улогу тужиоца по ЗКП)
- **кварталну анализу потреба за повећањем броја заменика јавних тужиоца** који поступају у предметима коруптивних кривичних дела
- **праћење и анализу рада тужилаштва о проактивном поступању код коруптивних кривичних дела** и учествовање заменика РЈТ у креирању програма обуке за вођење проактивне истраге-
- **у оквиру закључених Меморандума о сарадњи наставити и унапредити сарадњу и координацију кроз успостављање проактивног приступа у спречавању ризика за корупцију са државним органима са којима је потписан Меморандум** (стални контакти и састанци са контакт особама државних органа са којима је закључен меморандум, достављање и прикупљање информација од значаја за борбу против корупције )
- **унапређење успостављања система праћења предмета коруптивних кривичних дела** кроз увођење електронских уписника

#### 4.2.4 Одузимање имовине проистекле из кривичног дела

Као једно од најснажнијих средстава у борби против криминала, пре свега организованог криминала, али и корупције и других тешких облика криминала, јавно тужилаштво под мојим руководством је интензивирало примену института одузимања имовине проистекле из кривичног дела. Примена Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела из 2009. године и Закона о изменама овог закона од 16. априла 2013.године, усмерена је на одузимање економске моћи криминалу и превенцију корупције и поврата од стране организованих група и извршилаца тешких кривичних дела, и до сада је дала одличне резултате. Сва јавна тужилаштва, а нарочито Тужилаштво за организовани криминал, старају се да паралелно са кривичним истрагама покрећу и финансијске истраге, ради максималне ефикасности оба поступка и спречавања прикривања нелегално стечене имовине.

#### 4.2.5 Програм рада за период 2022 - 2028. године

С обзиром да се одузимање имовине проистекле из кривичног дела показало као изузетно ефикасно средство лишавања криминалаца њихове економске моћи, старају се да се у мом наредном мандату остварују следећи циљеви и мере:

- **квартална израда статистичке анализе поступања јавног тужилаштва у примени Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела**
- **праћење рада јавног тужилаштва кроз обавезу достављања РЈТ-у копије свих аката јавног тужилаштва и одлука суда, анализа достављених аката јавног тужилаштва и указивање на евентуалне пропусте у раду и давање даљих смерница**
- **проактивно поступање јавног тужилаштва (као мера предвиђена Стратегијом за борбу против корупције наводи се и измена законодавног оквира у делу обавезе МУП-а да приликом подношења кривичне пријаве достави јавном тужиоцу информацију о стању имовине окривљеног, те ће бити неопходно и проактивно поступање тужилаштва)**
- **унапређење рада јавног тужилаштва кроз организовање обука, са посебним освртом на проактивно поступање**
- **измена законодавног оквира сагласно Стратегији за борбу против корупције и додатна обука тужиоца у складу са изменама закона**

#### 4.2.6 Борба против организованог криминала

У области борбе против организованог криминала, Тужилаштво за организовани криминал наставља кривично гоњење извршиоца најтежих кривичних дела извршених кроз организоване криминалне групе.

У том смислу, у току мог садашњег мандата, Тужилаштво за организовани криминал посветило је велику пажњу како кривичним делима тзв. класичног организованог криминала, односно кривичном гоњењу трговине наркотицима, људима и оружјем, тако и испитивањем и процесуирањем

**спорних приватизација и других видова привредног криминала, показујући да нема недодирљивих.** Постигнути су видљиви резултати у процесуирању тзв. високе корупције, у оквиру којих је оптужено више лица ранга високих државних функционера. Такође, остварени су значајни резултати у сарадњи са међународним партнерима, у којој се јавно тужилаштво Републике Србије показало као поуздан партнер најпознатијим иностраним државним органима, попут америчке агенције за сузбијање трговине наркотивцима (ДЕА) и британске организације за сузбијање организованог криминала (СОКА), с обзиром да се Република Србија налази на рути транснационалног криминала, укључујући трговину кокином из Јужне Америке и хероином из Азије, као и рута трговине људима, кријумчарења миграната, регрутовања страних бораца за тероризам, итд.

Значајан помак остварен је и у расветљавању убиства новинара из деведесетих година прошлог века, конкретно убиства Славка Ћурувије, где је Тужилаштво за организовани криминал у поступку против непознатог извршиоца направило огроман помак вршећи практично и радње откривања извршилаца и радње доказивања. Напокон, велики успеси остварени су и у погледу одузимања имовине проистекле из кривичног дела, вођењем финансијских истрага паралелно са кривичним истрагама.

#### **4.2.7 Програм рада за период 2022 - 2028. године**

На плану борбе против организованог криминала у будућем периоду **планирам да пружим пуну подршку јачању капацитета Тужилаштва за организовани криминал** за обављање сложених истрага у смислу:

- **повећања броја запослених и спровођење специјализације** за области организованог криминала, корупције и финансијских истрага,
- **организовања стручних обука и тренинга**, укључујући и студијске посете,
- **побољшања техничке опремљености**, а нарочито формирања базе података

У програмском смислу, **подржаваћу напоре Тужилаштва за организовани криминал да стави већи акценат на борбу против класичног организованог криминала, као и да настави узлазни одличне међународне сарадње и тренд борбе против транснационалног криминала**, како би Република Србија наставила да буде поуздан партнер међународним партнерима у борби против криминала који не познаје границе.

#### **4.2.8 Борба против трговине људима и кријумчарења људи**

Имајући у виду постојећи законодавни оквир, сматрам да је јавно тужилаштво Републике Србије својим досадашњим активностима показало пуну спремност да се придружи светским напорима у борби против трговине људима, која представља не само изузетно тешко кривично дело, већ и један од најдрастичнијих облика кршења људских права.

**Републичко јавно тужилаштво је предузимало низ активности на плану борбе против трговине људима, у складу са међународним стандардима, често**

**поступајући као пионир у региону у својим активностима.** У том смислу, посебно бих истакла потписивање Меморандума о разумевању са невладином организацијом АСТРА који сам потписала 2012. године, АТИНА, који сам потписала 2013 године и Виктимолошким друштвом Србије 2015. године са првенственим циљем да се повећа процесна ефикасност у решавању случајева трговине људима, уз доследно поштовање права жртава – оштећених. Потписивање Меморандума представља институционализовање сарадње са невладиним сектором у складу са међународним стандардима и препорукама, **чиме је Републичко јавно тужилаштво Србије постало прво тужилаштво у региону** које је потписало споразум са невладиним сектором у области борбе против трговине људима.

Такође, **увела сам специјализацију за кривично гоњење трговине људима**, тако што су у свим вишим јавним тужилаштвима у Републици Србији одређене контактне тачке за предмете трговине људима, које се посебно обучавају за ову област, поступају и координирају рад у предметима трговине људима. Наравно, специјализацијом је обухваћено и само Републичко јавно тужилаштво, те је заменик Републичког јавног тужиоца учествовао у изради изради Националне стратегије за борбу против трговине људима, протокола и других значајних докумената, прати међународне стандарде и домаћу праксу, представља јавно тужилаштво Републике Србије на међународним конференцијама на тему борбе против трговине људима, учествује у регионалним пројектима, и координира стручно усавршавање и активности јавног тужилаштва Републике Србије у овој области.

Тако је у периоду од 2018-2020. године спроведен ИПА 2014 твининг пројект: „Подршка борби против трговине људима“, у чијим мултидисциплинарним активностима и обукама су учествовали представници јавног тужилаштва и других надлежних државних органа. У оквиру пројекта имплементирано је укупно 67 активности на којима је учешће имало укупно 733 представника из јавног тужилаштва, као и Министарства унутрашњих послова, Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Центра за заштиту жртава трговине људима, Инспектората за рад, Тржишне инспекције, здравства, те организација цивилног друштва.

Такође, имплементиран је и пројект Савета Европе „Превенција и борба против трговине људима у Србији“ у оквиру Хоризонталног програма подршке за земље Западног Балкана и Турску, који је финансијски подржан од стране ЕУ, и који је такође пружио подршку јачању капацитета јавног тужилаштва, као и многобројне активности спроведене на националном нивоу уз подршку Организације за европску безбедност и сарадњу (ОЕБС) преко њене Мисије у Србији, Канцеларије УН за питања дроге и криминала (UNODC) и других партнера, у којима је, у својству ментора учествовао представник Републичког јавног тужилаштва.

Представници јавног тужилаштва учествовали су у процесу спровођења **Стратегије превенције и сузбијања трговине људима, посебно женама и децом и заштите жртава 2017-2022. године и пратећег Акционог плана за стратегију**

за спречавање и сузбијање трговине људима, посебно женама и децом и заштите жртава, за 2019. и 2020. годину, који је усвојен на седници владе 07.11.2019. године. У циљу праћења спровођења Стратегије, министар унутрашњих послова је донео решење 17. октобра 2017. године, којим је образована Посебна радна група за спровођење и праћење Стратегије превенције и сузбијања трговине људима, посебно женама и децом и заштите жртава 2017-2022, у чији састав улазе и представници Републичког јавног тужилаштва, који активно учествују на састанцима ове радне групе. Представник Републичког јавног тужилаштва такође председава радом међуресорне радне групе, формиране у складу са усвојеном Стратегијом односно у складу са закључцима Савета за борбу против трговине људима, те активностима ове радне групе на спровођењу Функционалне анализе постојећих механизма сарадње у откривању случајева трговине људима у складу са проактивним приступом.

Надаље, уз учешће представника Републичког јавног тужилаштва, израђене су у августу 2019. године, и у примени **„Смернице за унапређење судске праксе у поступцима за накнаду штете жртвама тешких кривичних дела у кривичном и парничном поступку“**. Смернице указују на обавезу надлежних органа да се питање накнаде штете реши у кривичном поступку, док би грађански поступак био изузетак, а не правило, као што је то сада случај у пракси. У том циљу смернице дају и одговоре на до сада спорна питања везана за одређивање висине штете, видове нематеријалне штете, као и утврђивање висине новчане накнаде, како за нематеријалну тако и за материјалну штету. Такође, оне указују на важност права жртве да буде информисана о својим правима, односно на обавезу јавног тужиоца и суда да у различитим фазама кривичног поступка информишу жртве о њиховим правима, па и пруже помоћ у постављању имовинскоправног захтева и раде на обезбеђивању доказа за одлучивање о захтеву.

Посебно бих истакла да је јавно тужилаштво Републике Србије, под мојим вођством, као прво у региону, заједно са Министарством унутрашњих послова 04.04.2016. године потписало Меморандум о сарадњи у области борбе против кријумчарења људи, на основу кога је 26.09.2016. године министар унутрашњих послова донео решење о образовању **Сталне ударне групе за сузбијање кријумчарења људи**, а након ступања на снагу новог Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма и корупције, Тужилац за организовани криминал је дана 31.05.2019. године донео одлуку о формирању Ударне групе за борбу против кријумчарења људи у складу са одредбама наведеног Закона. Одељење за међународну сарадњу и правну помоћ Републичког јавног тужилаштва пружило је подршку и помоћ раду Сталне ударне групе и јачању њених капацитета кроз наставак успешне сарадње са Министарством правде САД, у виду вредне донације опреме и возила од стране ОПДАТ и ИЦИТАП прорама.

Такође, Републичко јавно тужилаштво наставило је са активностима усмереним на ефикасну примену Меморандума о сарадњи између Министарства унутрашњих послова, Комесаријата за избеглице и миграције Републике Србије и Републичког

јавног тужилаштва у области борбе против кријумчарења људи од 29. маја 2018. године.

Исто тако, представник Републичког јавног тужилаштва учествовао је у раду мултисекторске Радне групе, образоване решењем Министра унутрашњих послова од 17.06.2019. године, за примену активности предвиђених Стратегијом супротстављања ирегуларним миграцијама за период од 2018. до 2020. године са пратећим Акционим планом.

#### **4.2.9 Програм рада за период 2022 - 2028. године**

**Сматрам да је борба против трговине људима и кријумчарења људи изузетно важна, тим пре што је Република Србија и даље земља порекла, транзита и одредишта за ово тешко кривично дело, и у том смислу и у наредном периоду стараћу се да јавно тужилаштво Републике Србије активно учествује у ефикасном спровођењу нове Стратегије за превенцију и сузбијање трговине људима и заштите жртава у Републици Србији.**

**Такође, подржаћу даље напоре за јачањем стручних капацитета јавног тужилаштва Републике Србије настављањем организовања специјализованих обука за носиоце јавнотужилачке функције, заједно са Организацијама цивилног друштва.**

**Напокон, подржаћу све напоре за унапређењем правног оквира за борбу против трговине људима, у складу са међународним стандардима, како нпр. у области некажњивости жртава трговине људима, тако и у области унапређења положаја жртава уопште, нарочито у смислу обештећења али и у пружању подршке оштећенима. У том смислу, радићу у правцу ширења сарадње са организацијама цивилног друштва, попут сарадње са Виктимолошким друштвом Србије, са којим сам потписала Споразум о сарадњи у фебруару 2015. године, у циљу пружања максималне помоћи и подршке жртвама, које треба да су у центру наше пажње и пажње целог кривично-правног система.**

#### **4.2.10 Заштита људских права**

**Јавна тужилаштва Републике Србије, под мојим руководством, наставила су активну борбу против угрожавања Уставом загарантованих људских права и интензивирала предузимање мера из своје надлежности у циљу откривања и кривичног гоњења учинилаца кривичних дела мотивисаних мржњом. Своју традиционалну улогу јавно тужилаштво врши предузимањем гоњења учинилаца кривичних дела за која се гони по службеној дужности, у која спадају и кривична дела мотивисана националном, расном или верском мржњом и нетрпељивошћу, док ван кривичноправног поља јавно тужилаштво у домену заштите људских права делује кроз предлоге Уставном суду за забрану рада удружења грађана чије је деловање усмерено на насилно рушење уставног поретка, кршење зајемчених**



људских или мањинских права или изазивање расне, националне и верске мржње и нетрпељивости ( „Образ“, „1389“, „Национални stroj“).

Иако јавно тужилаштво првенствено делује *post factum*, након извршеног кривичног дела, његова улога не исцрпљује се у сфери репресије, имајући у виду обавезу предузимања мера за заштиту уставности и законитости, које мењају традиционалну улогу јавног тужилаштва и његово деловање измештају и у поље превенције, посебно када је у питању заштита Уставом прокламованих начела, каква је и заштита људских права. Превентивно деловање јавног тужилаштва манифестује се на плану едукације јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца, кроз учешће на семинарима на тему феномена злочина мржње и говора мржње, и кроз сарадњу са другим државним органима, пре свега Канцеларијом за људска и мањинска права и Мистарством правде.

На овакав начин, утиче се на превазилажење потенцијалних проблема у примени законских решења, те се планира обука јавних тужилаца и тужилачких саветника, сарадника и помоћника. Посебно бих истакла да сам у циљу унапређења борбе против злочина из мржње 28.09.2018. године донела Опште обавезно упутство О бр. 4/2018, којим сам наложила да се у свим основним, вишим и апелационим јавним тужилаштвима одреде контакт особе за кривична дела из мржње у смислу члана 54а Кривичног законика, ради праћења поступања у овим предметима и контаката са жртвом, надлежним државним органима и специјализованим организацијама цивилног друштва.

Такође, у току свог мандата активно сам пратила и пратим пресуде Европског суда за људска права у области тортуре, с обзиром на значај стандарда који се овим пресудама прецизирају. У том смислу, као Републички јавни тужилац, донела сам 26.09.2017. године Опште обавезно упутство о примени методологије за истрагу у случајевима злостављања, О бр. 3/17.

**Напокон, с обзиром на све већи пораст извршених кривичних дела са елементима насиља, а нарочито насиља у породици, које неретко резултира трагичним исходом, предузела сам одлучне кораке за унапређење борбе против насиља у породици, заједно са Министарством унутрашњих послова и другим надлежним државним органима, налажући Општим обавезним упутством О бр. 1/17 од 30.5.2017. године специјализацију и вођење посебних евиденција у јавним тужилаштвима, чије је спровођење започело специјализацијом у Првом основном јавном тужилаштву у Београду. Рад на овим предметима има приоритет, као и унапређење међуресорне сарадње, у сладу са Општим протоколом о поступању и сарадњи установа, органа и организација у ситуацијама насиља над женама у породици и у партнерским односима и Посебним протоколом за правосуђе у случајевима насиља над женама у породици и партнерским односима.**

#### **4.2.11 Програм рада за период 2022 – 2028 године**

**У свом наредном наредном мандату планирам да додатно ојачам капацитете јавног тужилаштва у области заштите људских права и борбе против тортуре.**

**Наставићу активно да пратим и спроводим пресуде Европског суда за људска права, у смислу препознавања стандарда које је неопходно применити у поступању у борби против тортуре али и другим видовима кршења основних људских права и слобода.**

**У циљу спречавања дискриминације изазивања мржње, наложићу праћење предмета и одлучно кривично гоњење у предметима у којима су жртве напада новинари, мањине и ЛГБТ популација. Залагаћу се за доследно кривично гоњење за тзв. „говор мржње“.**

**Такође, планирам да унапредим рад јавног тужилаштва праћењем и уједначавањем праксе поступања тужилаштва код свих кривичних дела са елементима насиља, са посебним акцентом на кривична дела тзв породичног насиља и наставићу да инсистирам на приоритетном, одлучном и проактивном поступању у овој области, у најбољем интересу заштите наших грађана.**

#### **4.2.12 Тероризам**

Тероризам као појава која представља изузетну опасност по друштво, захтева одлучну и конкретну реакцију државе, како превентивну тако и репресивну. Такође, имајући у виду транснационални карактер ове криминалне активности, веома је важна и међународна сарадња на плану борбе против тероризма.

Репресивни механизам државе у борби против аката тероризма, оличених у наведеним кривичним делима, огледа се у и функцији јавног тужилаштва,

Код кривичних дела из Главе 34 Кривичног законика, сходно чл. 2 ст. 1 тач. 5) Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела, централизована стварна надлежност Тужилаштва за организовани криминал за гоњење наведених кривичних дела.

Међутим, изменама и допунама Кривичног законика од 10.10.2014. године, глави посвећеној кривичним делима против човечности и другим добрима заштићеним међународним правом, додата су и два нова кривична дела - чл. 386а и 386б, за која, сходно чл. 23 ст. 1 тач. 2 Закона о уређењу судова, стварну надлежност имају виши судови, односно виша јавна тужилаштва, осим ако су учињена од стране организоване криминалне групе кад стварну надлежност има Тужилаштво за организовани криминал, сходно чл. 2. ст. 1 тач. 1) Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела.

Имајући у виду да приход од незаконитих активности служи за финансирање нових криминалних активности или се пере у циљу уношења у легалне економске токове, Србија је 2009. године донела Закон о одузимању имовине проистекле из кривичног дела, с тим што је 8.априла 2013. године, донет нови закон, који се показао као веома ефикасно средство за борбу против организованог криминала, корупције и других тешких кривичних дела. Овај закон примењује се и за кривична дела против човечности и других добара заштићених међународним правом, у које спада и кривично дело тероризам. Такође, Закон о одузимању имовине проистекле из кривичног дела садржи посебне одредбе које се тичу међународне сарадње у погледу тражења, заплене и конфискације имовине проистекле из кривичног дела. Републичко јавно тужилаштво учествује и у спровођењу Стратегије за унапређење финансијских истрага која је усвојена у мају 2015.године.

У области међународне сарадње у спречавању тероризма, Република Србија је ратификовала Европску конвенцију о пружању правне помоћи у кривичним стварима из 1959. године и Други додатни протокол, Конвенцију о екстрадицији са протоколима, Конвенцију о преносу кривичних поступака. Законом о међународној правној помоћи у кривичним стварима Републике Србије, уређује се поступак пружања међународне правне помоћи у случајевима када не постоји потврђени међународни уговор или када одређена питања њиме нису уређена.

**У оквиру Републичког јавног тужилаштва постоји посебно одељење за међународну сарадњу и међународну правну помоћ**, у коме се обављају послови међународне сарадње, врши обрада предмета са иностраним елементом и пружа међународна правна помоћ у складу са стандардима који се тичу најшире могуће сарадње у овој области.

**Значајан је допринос Републичког јавног тужилаштва у области међународне сарадње на пољу тероризма и кроз пружање помоћи и размену информација са ЕУРОЦАСТОМ – институцијом Европске Уније** која је основана са циљем да подстиче сарадњу правосудних тела ради ефикаснијег откривања и гоњења кривичних дела организованог криминала, побољшања сарадње држава у поступцима пружања међународне кривично правне помоћи и поступцима за изручење. **Тужилац за везу Републике Србије са ЕУРОЦАСТОМ је заменик Републичког јавног тужиоца**, који заједно са другим представницима тужилаштва редовно присуствују састанцима Европског тела за унапређење правосудне сарадње. Представници тужилаштва су у току 2014. године, учествовали су на два координациона/тактичка састанка организованих у оквиру ЕУРОЦАСТ-а на тему борбе против тероризма.

Одлуком Бироа за координацију рада служби безбедности Републике Србије од 9. јанура 2015.године, основана је Стална мешовита радна група за борбу против тероризма у Републици Србији, коју чине представници релевантних институција и Републичког јавног тужилаштва. Рад СМРГ, као „крвне“ радне групе свим осталим телима која се баве истим или повезаним питањима, се одвија на више нивоа, од стратешког до оперативног поступања и то од утврђивања методологије

за рад, израде јединствене безбедносне процене, мапирање критичних тачаа у институцијама итд.

**Поред активног учешћа у Сталној мешовитој радној групи, представник Републичког јавног тужилаштва ће учествовати и у радној групи коју ће Министарство унутрашњих послова формирати за израду Националне стратегије за борбу против тероризма у Републици Србији и Акционог плана за њено спровођење. Стратегија, а посебно Акциони план треба да створе прецизан оквир у коме ће функционисати сви релевантни субјекти који се баве борбом против тероризма, уз поштовање људских и мањинских права и очување међу етничке стабилности у Републици Србији.**

**Такође, Републичко јавно тужилаштво се директно и активно бави питањима у вези са тероризмом и то тако што се тужилаштвима првог степена у оквиру њихове садашње законске стварне надлежности пружа максимална помоћ у свим фазама спровођења кривичног гоњења, рачунајући да се само таквим ангажовањем, стручним доприносом и подршком, остварују циљеви кривичних поступака и тиме се доприноси организованој и ефективној борби против тероризма.**

#### **4.2.13 Програм рада за период 2022 - 2028. године**

**И у наредном периоду у циљу координације борбе против тероризма, планирам активно учешће у Сталној мешовитој радној групи за борбу против тероризма у Републици Србији.**

**Такође, у циљу јачања правног оквира за борбу против тероризма планирам да обезбедим јачање стручних капацитета и међународне сарадње јавног тужилаштва за примену Националне стратегије за спречавање и борбу против тероризма за период 2017-2021. године и Акционог плана за њено спровођење, кроз учешће надлежних представника јавног тужилаштва на регионалним и међународним скуповима и округлим столовима на ову тему.**

**Напокон, планирам да пружим помоћ и подршку тужилаштвима првог степена у оквиру њихове садашње законске стварне надлежности у свим фазама спровођења кривичног гоњења.**

#### **4.2.14 Ратни злочини**

**Док је по Закону о организацији и надлежности државних органа у поступку за ратне злочине Тужилаштво за ратне злочине надлежно за кривично гоњење наведених кривичних дела против човечности и других добара заштићених међународним правом, Републички јавни тужилац, који је одговоран за рад јавног тужилаштва Народној Скупштини и коме су одговорни сви јавни тужиоци за рад свог јавног тужилаштва, у оквиру својих законских овлашћења надзире рад Тужилаштава за ратне злочине. У том смислу, као и у току свог претходног манадата, наставићу да обезбеђујем пуно спровођење политике спречавања**

**некажњивости ратних злочина**, уз подршку изради свеобухватног стратешког оквира за процесуирање ратних злочина, јачању капацитета Тужилаштва за ратне злочине, регионалној сарадњи и сарадњи у преузимању документације Међународног кривичног трибунала за бившу Југославију.

Кривично гоњење ратних злочина изузетно је специфично због протека дугог временског периода од извршња ових кривичних дела, недоступности доказа и исказа сведока који се често налазе на територијама других држава, потребе заштите и подршке траумираним сведоцима/оштећеним лицима, и обимности материјала међународног трибунала који је потребно претражити.

**У току мојих претходних мандата, Тужилаштво за ратне злочине развило је успешну регионалну сарадњу, која је додатно унапређена Меморандумима о разумевању и сарадњи са Хрватском, Босном и Херцеговином и Црном Гором**, који омогућавају како директан контакт и размену информација у предистражном поступку, тако и размену материјала и доказа, чиме је спречена некажњивост у случајевима када је окривљени држављанин и резидент друге државе у односу на државу која има доказе за његово кривично гоњење, те је овим знатно унапређено кривично гоњење ратних злочина у целом региону, и дат допринос регионалној стабилности и успостављању поверења и добре регионалне сарадње као и пружања сатисфакције жртвама.

#### **4.2.15 Програм рада за период 2022 - 2028 године**

И у наредном мандату за период 2022-2028 године, **планирам да пружим пуну подршку унапређењу кривичног гоњења ратних злочина, у складу са Акционим планом за Поглавље 23, потпоглавље „Ратни злочини“, Националном стратегијом за процесуирање ратних злочина, ("Службени гласник РС", број 19 од 2. марта 2016. године) и Тужилачком стратегијом за процесуирање ратних злочина у Републици Србији 2018-2023.**

Иако је доста времена прошло од извршења ратних злочина деведесетих година прошлог века, **наставићу да пружам пуну подршку ефикасном процесуирању ових кривичних дела**, без разлике у погледу националности жртава или извршилаца кривичних дела и без обзира на ранг и положај извршилаца кривичних дела, како би Република Србија, препознавањем индивидуалне одговорности појединаца и испуњењем својих правних и моралних обавеза према свим жртвама ратних злочина, могла да затвори ово поглавље и часно настави изградњу добрих међусуседских и регионалних односа, заснованих на поверењу у владавину права.

#### **4.3 Повећање ефикасности кривичног гоњења и Законик о кривичном поступку**

Значајна процесна новина у односу на претходни Законик о кривичном поступку (ЗКП) је увођење тзв. „**тужилачке истраге**“, која је значајно повећала улогу јавног тужиоца у кривичном поступку и омогућила му већу контролу над истрагом и

ефикасније поступање, која је утицала пре свега на омогућавање спровођења тужилачке стратегије у предметима, али и на знатно скраћење рокова поступања, те је просечно трајање истраге сведено на 3 месеца за разлику од претходних 6 месеци и дужег трајања истраге. Такође, у односу на ранији ЗКП, побољшања ефикасности се огледају у томе што су одређени рокови за поступање полиције по налозима јавног тужилаштва, омогућена је проширена употреба специјалних истражних мера и споразума о признању кривице, уведена су нова правила о достављању писмена која умањују могућност одуговлачења поступка, проширен је број и опсег мера за обезбеђење присуства окривљеног и уведен страначки главни претрес.

С тим у вези, у Републичком јавном тужилаштву сам формирала две радне групе и то:

- **Радну групу за праћење обука тужилаца о примени Законика о кривичном поступку** а према програму обуке Правосудне академије. Радна група сачињена од заменика Републичког јавног тужиоца има задатак да континуирано прати и усклађује обуке носилаца јавнотужилачке функције које организује Правосудна академија, сарађује са Правосудном академијом, даје сугестије и предлоге ради успешног спровођења обука, по потреби припрема анализе хипотетичких случајева и учествује на обукама и семинарима. У сарадњи са правосудном академијом, Министарством правде САД и Мисијом ОЕБС-а до сада је одржано преко 110 семинара о Законнику о кривичном поступку.

- **Радну групу за израду образаца који ће се користити у раду са почетком примене Законика о кривичном поступку.** Радна група сачињена од заменика Републичког јавног тужиоца израдила је и доставила свим јавним тужилаштвима пре почетка примене новог Законика о кривичном поступку обрасце за радње по новом Законнику.

Уз то, издала сам и упутство о праћењу и извештавању о примени новог **Законика о кривичном поступку**, у складу са којим сва јавна тужилаштва достављају своје извештаје и питања у вези са применом новог Законика Републичком јавном тужилаштву, које на њих одговара, старајући се о квалитетној и једнообразној примени овог закона.

#### **4.3.1 Програм рада за период 2022-2028 године**

**Основни приоритет у раду јавног тужилаштва остаће квалитетна и ефикасна примена Законика о кривичном поступку из 2011 године**, с обзиром да овај законик пружа основни правни оквир за поступање носилаца јавнотужилачке функције у кривичном поступку.

У периоду од 2022-2028 године планирам остварење и следећих циљева и мера:

- **наставак јачања капацитета тужилачке организације за примену Законика о кривичном поступку** кроз побољшање техничке опремљености тужилаштва као и попуњавање систематизованих радних места;

- наставак јачања стручног капацитета јавног тужилаштва - имајући у виду већ предузете активности обуке, планирам да наставим квалитетну напредну обуку носилаца јавнотужилачке функције, специјализовану за одређене области новог Законика о кривичном поступку (нпр. заступање на главном претресу, тужилачка истрага, саслушање окривљеног, испитивање сведока, посебне доказне радње, споразум о признању кривичног дела, споразум о сведочењу, итд);
- праћење и анализа рада тужилаштва у примени новог Законика о кривичном поступку на основу података која тужилаштва достављају сагласно обавезном упутству Републичког тужиоца;
- давање упутстава тужилаштвима за поступање и разматрање спорних питања у примени Законика о кривичном поступку.

#### **4.3.2 Повећање ефикасности рада увођењем савремених технологија**

У оквиру пројекта ИПА 2008 „Унапређење ефикасности и приступачности правосудног система у Републици Србији за јавна тужилаштва и заводе за извршење кривичних санкција“ испоручена је рачунарска опрема за 13 јавних тужилаштава као и јединствени рачунарски центар јавних тужилаштава у земљи. Укупно је испоручено 275 радних станица, 64 штампача од којих 14 мултифункционалних и одређених за скенирање предмета у великом обиму, као и 71 комад разне мрежне опреме.

Јединствени рачунарски центар је посебно опремљен најсавременијом рачунарском опремом способном да, у догледно време, услужи цео систем јавних тужилаштава приликом рачунарског управљања предметима. Друга компонента пројекта у виду израде програма за рачунарско управљање предметима којом је обезбеђено 700 лиценци за наведених 13 јавних тужилаштава, као и Тужилаштво за организовани криминал је спроведена, уз обуку 550 полазника из јавних тужилаштава која су корисници овог пројекта.

**У оквиру ИПА 2 пројекта, односно ИПА 2015 пројекта планирам да извршим опремање свих осталих јавних тужилаштава како опремом тако и САПО софтвером, што ће омогућити електронско пословање и ефикасније праћење и извештавање о раду, као и будуће умрежавање са другим државним органима.**

**Наиме, 1. октобра 2019. године почела је реализација ИПА 2015 пројекта „Наставак примене САПО система јединственог електронског управљања предметима у јавним тужилаштвима“, који предвиђа увођење овог софтвера у свих 90 јавних тужилаштава у Републици Србији путем набавке до сада највећег броја рачунара, рачунарских компоненти и мрежних система, као и рачунарских програма за функционисање електронског управљања предметима јавног тужилаштва. У оквиру овог пројекта и завршена је испорука опреме у јавна тужилаштва у којима до сада није коришћен САПО софтвер. Током 2020. године, у сарадњи са извођачима, спроведена је израда анализе функционисања постојећег програма, у циљу његовог унапређења и анализа за потребе израде модула извештавања о поступању јавних тужилаштава. У току је тестирање функционалности и извештајног модула нове САПО апликације коју спроводе**

извођачи и корисници на тестном окружењу. Такође, израда плана основне и напредне обуке је у завршној фази.

#### **4.4 Интензивирање међународне сарадње**

Будући да Републички јавни тужилац врши надлежност јавног тужилаштва у оквиру права и дужности Републике Србије и остварује међународну сарадњу јавног тужилаштва Републике Србије, јачање међународне сарадње био један од приоритета мог претходног мандата и наставља да буде једна од приоритетних области мог будућег рада у периоду 2022-2028 године.

С обзиром на све веће присуство елемената иностраности у извршењу тешких кривичних дела, као и на транснационалну природу организованог криминала, ефикасна међународна тужилачка сарадња и међународна правна помоћ постали су предуслов успешног кривичног гоњења у савременој борби против криминала.

Република Србија потписница је свих релевантних међународних конвенција које омогућавају непосредну сарадњу, попут Другог додатног протокола Европске конвенције о узајамној правној помоћи, а ефикасну правну помоћ и сарадњу омогућава и Устав Републике Србије, који предвиђа да су ратификовани међународни уговори саставни део правног поретка Републике Србије, као и Закон о међународној правној помоћи у кривичним стварима, који предвиђа своју примену уколико неко питање није регулисано међународним уговором. По Закону о међународној правној помоћи у кривичним стварима, Министарство правде је централни орган за достављање замолница, док су субјекти међународне правне помоћи судови и јавна тужилаштва.

Треба напоменути и да је улога јавног тужилаштва у процесу међународне правне помоћи повећана увођењем „тужилачке истраге“ у Законику о кривичном поступку, чиме је повећан број такозваних „тужилачких радњи“, које су често предмет иностраних замолница.

**У току свог претходног мандата, као један од приоритета рада, посветила сам се јачању међународне сарадње, како путем јачања билатералне сарадње, тако и кроз јачање улоге Републичког јавног тужилаштва Републике Србије у правосудним мрежама и међународним организацијама, у оквиру Уставом и законом прописане надлежности и у складу са Националном стратегијом реформе правосуђа за период 2013-2018 и Акционим планом за спровођење Националне стратегије реформе правосуђа за период 2013-2018, као и Акционим планом за Поглавље 24, потпоглавље „Правосудна сарадња у кривичним стварима“ у процесу приступања Европској Унији.**

**Одељење за међународну сарадњу и правну помоћ Републичког јавног тужилаштва, остварило је, под мојим руководством изузетну међународну сарадњу са међународним партнерима, пружајући, у оквиру законских овлашћења, координацију у предметима међународне правне помоћи у којима по**



иностраним замолницама поступа јавно тужилаштво Републике Србије, обезбеђујући стручну помоћ, квалитет и ефикасност поступања домаћих јавних тужилаштва, као и убрзавање поступања по замолницама које је упутило јавно тужилаштво Републике Србије. У том смислу, одлична сарадња и успеси у конкретним предметима остварени су са **правосудним официрима за везу** иностраних земаља, као и кроз европске и регионалне **правосудне мреже** у којима Републичко јавно тужилаштво има Тужиоца за везу у Евроцаст-у и контакт тачке попут ЕЦН-а, СЕПАГ-а, мрежа и тела Савета Европе, (Биро Т-СУ Комитета Будимпештанске конвенције), ОЕЦД (Анти-корупцијска мрежа органа за спровођење закона), итд.

Такође, ради успостављања ефикасног система за међународну правну помоћ у јавном тужилаштву Републике Србије, 15.8.2016. године издала сам **обавезно упутство О бр. 1/16, којим је уведена специјализација за међународну правну помоћ**, тиме што су у свим вишим јавним тужилаштвима одређене **контакт тачке за међународну правну помоћ**, које су затим похађале специјализовану обуку из ове области. Исто тако, ради ефикасног и једнообразног поступања јавног тужилаштва у међународној правној помоћи, Одељење за међународну сарадњу и правну помоћ Републичког јавног тужилаштва израдило је су и доставило јавним тужилаштвима **Приручник за поступање у предметима међународне правне помоћи у кривичним стварима, Смернице и моделе тужилачких одлука**, чиме је унапредило квалитет поступања у овој области. Даља обука јавног тужилаштва за међународну правну помоћ реализована је у сарадњи са ИПА 2014 пројектом „Међународна сарадња у кривичним стварима: Тужилачка мрежа Западног Балкана“ и ИПА 2017 пројектом „Борба против тешког криминала на Западном Балкану“, као и кроз три циклуса обуке реализована током 2018. и 2019. године кроз „Хелп“ програм Савета Европе.

**Као резултат јачања капацитета јавног тужилаштва у току мог мандата и интензивирања директне и непосредне билатералне сарадње и сарадње у оквиру правосудних мрежа, унапређено је поступање Републичког јавног тужилаштва по иностраним замолницама, и то како по замолницама достављеним преко Министарства правде Републике Србије, тако и по замолницама достављеним непосредно од стране иностраних тужилаштва, те је у току 2020. године, Одељење за међународну сарадњу и правну помоћ Републичког јавног тужилаштва поступало је у 452 предмета у области међународне правне помоћи и сарадње, укључујући 142 замолнице (131 примљених и 11 послатих замолница), и то како замолница достављених преко Министарства правде Републике Србије, тако и замолница достављених непосредно од стране иностраних тужилаштва. Поређења ради, у 2014. години Републичко јавно тужилаштво пружило међународну правну помоћ у 257 предмета, а у 2012. години у 209 предмета, што показује **значајан тј. двоструки пораст броја предмета међународне правне помоћи у којима Републичко јавно тужилаштво успешно поступа.****

У току свог мандата, унапредила сам билатералне односе са јавним тужилаштвима и надлежним правосудним органима страних земаља, што је кулминирало потписивањем меморандума о разумевању и сарадњи са Федералним тужилаштвом Краљевине Белгије, Генералним тужилаштвом Руске Федерације, Министарством правде Француске, као и са тужилаштвом Краљевине Холандије, Генералним тужилаштвом Румуније, Генералним тужилаштвом Бугарске, Генералним тужилаштвом Краљевине Шпаније, Врховним државним тужилаштвом Републике Словеније, Тужилаштвом Врховног суда Републике Грчке, Врховним народним тужилаштвом НР Кине и др. је **На овај начин, јавно тужилаштво Републике Србије достигло је број од 28 укупно потписаних Меморандума о сарадњи, од чега 14 са земљама чланицама Европске Уније,** што је знатно унапредило међународну сарадњу јавног тужилаштва и подигло углед Републике Србије међу партнерима у Европи и свету. Поређења ради, у време мог ступања на функцију Републичког јавног тужиоца 1.1.2010. године, јавно тужилаштво је имало 13 потписаних меморандума о сарадњи, што значи да је у време мог мандата број меморандума о сарадњи са иностраним партнерима удвостручен, чиме сам остварила циљ наведен у свом Програму рада за период од 2016-2022. године.

Исто тако, одржавањем редовних билатералних састанака на највишем нивоу унапређен је однос са Врховним тужиоцима САД, Русије, НР Кине, Француске, СР Немачке, Холандије, Швајцарске, Аустрије, Шпаније, Словеније, Мађарске, Бугарске, итд.

Као стратешка партнерства од посебног значаја издвојила бих дугогодишње партнерство са Министарством правде САД, блиску сарадњу са Генералним тужилаштвом Руске Федерације, као и одличну сарадњу са Врховним тужилаштвом НР Кине.

Дугогодишња сарадња са Министарством правде САД – ОПДАТ канцеларијом при Амбасади САД у Београду интензивирана је у току мог мандата и омогућила је да се јавном тужилаштву Републике Србије пружи стручно усавршавање и обука од стране америчких федералних тужилаца, што је било од посебног значаја након увођења тужилачке истраге, споразума о признању кривичног дела, Посебних одељења за сузбијање корупције и нових модалитета рада, попут ударних група и службеника за везу, те су обуке о тада новом Законику о кривичном поступку, као и о новом Законику о организацији и надлежности државних органа у борби против организованог криминала, тероризма и корупције, као и о другим значајним темама попут прања новца, трговине људима, тероризма, организованог криминала, високотехнолошког криминала, итд. представљале значајну помоћ јавном тужилаштву. Исто тако, у сарадњи са Министарством правде САД реализовани су састанци на највишем нивоу Републичког јавног тужиоца са министром правде/врховним тужиоцем САД, као и студијске посете, на којима су размењена искуства и остварени непосредни увиди у најбоље праксе поступања у конкретним областима борбе против криминала. Од великог значаја биле су и вредне донације

ИТ и друге опреме јавном тужилаштву Републике Србије, којима су знатно ојачани технички капацитети за поступање јавног тужилаштва.

Изузетна сарадња са **Генералним тужилаштвом Руске Федерације** започета је у оквиру мог мандата потписивањем **Споразума о сарадњи између Републичког јавног тужилаштва Републике Србије и Генералног тужилаштва Руске Федерације од 12.1.2012. године и на основу њих потписаних Програма сарадње**. У оквиру Програма сарадње између Републичког јавног тужилаштва Републике Србије и Генералног тужилаштва Руске Федерације за за 2015. и 2016. годину, реализована су четири тематска округла стола, како у Београду, тако и у Москви, а та пракса заједничких округлих столова, настављена је кроз реализацију Програма сарадње између Републичког јавног тужилаштва Републике Србије и Генералног тужилаштва Руске Федерације за 2018. и 2019. годину и Програма сарадње између Републичког јавног тужилаштва Републике Србије и Генералног тужилаштва Руске Федерације за период од 2020-2022. године, чија примена је у току. Осим ових прилика размене стручних знања и искуства између јавног тужилаштва Републике Србије и Генералног тужилаштва Руске Федерације, на теме попут корупције и привредног криминала, трговине људима, тероризма, међународне правне помоћи, прања новца, организованог криминала, итд, од великог значаја били су и састанци на највишем нивоу са Генералним тужиоцем Руске Федерације, у Београду, чији сам домаћин имала част да будем, и у Москви, као и наше заједничко учешће на међународним правним форумима у Сочију и Санкт Петербургу.

Од изузетног значаја је и сарадња са **Врховним тужилаштвом НР Кине**, која је успостављена за време мог мандата, када је по позиву Врховног тужиоца НР Кине, делегација Републичког јавног тужилаштва боравила у вишедневној посети НР Кине, којом приликом сам 22.10.2019. године потписала **Меморандум о разумевању о сарадњи између Републичког јавног тужилаштва Републике Србије и Врховног народног тужилаштва НР Кине** и одржала састанке на највишем нивоу са Врховним тужиоцем НР Кине, као и посете и састанке са другим значајним кинеским тужилаштвима.

О успешној међународној сарадњи и њеном вредновању од стране иностраних партнера сведочи и додела **одликовања Републике Француске** 30.9.2019. године, када ми је амбасадор Републике Француске у Републици Србији, Жан Луј Фалкони, доделио као Републичком јавном тужиоцу одликовање Витеза ордена Легије части Републике Француске, у име Председника Републике Француске Емануела Макрона, а мом заменику и руководиоцу Одељења за међународну сарадњу Републичког јавног тужилаштва одликовање Витеза Националног реда за заслуге.

**Такође, од великог значаја је и приступање Републичког јавног тужилаштва Мрежи генералних тужилаца који поступају пред Врховним судовима држава чланица Европске уније**, које је остварено на моју иницијативу, 2015. године, када је Републичко јавно тужилаштво Републике Србије примљено у ову престижну мрежу Генералних тужилаца држава чланица ЕУ, у својству

посматрача. Након тога, од 2016. године надаље, као Републички јавни тужилац учествовала сам на свим редовним годишњим састанцима ове мреже, на којима су разматрани најновији трендови и најбоље праксе у борби против криминала, остварујући тиме контакт и блиску сарадњу са својим колегама Генералним тужиоцима из европских земаља, који су резултирали каснијим билатералним састанцима и потписивањем Меморандума о сарадњи.

**Као један од највећих успеха у међународној сарадњи, Републичко јавно тужилаштво отворило је 9.3.2020. године Сталну канцеларија тужиоца за везу Републике Србије у Евроцаст-у, у Хагу, Холандија, на основу Споразума о сарадњи између Републике Србије и Евроцаст-а, који је закључен 12.11.2019. године, а потврђен 12. децембра 2019. године Законом о потврђивању споразума о сарадњи између Републике Србије и Евроцаст-а. Отварањем ове канцеларије, у коју је упућен заменик Републичког јавног тужиоца, заокружени су вишегодишњи напори које смо ја и Републичко јавно тужилаштво, заједно са другим надлежним органима Републике Србије, уложили у успостављање директне сарадње са овом најважнијом правосудном мрежом за кривичноправну сарадњу Европске уније. Отварање ове канцеларије, којом се успоставља стално присуство српског тужиоца за везу у овој институцији Европске уније, представља догађај од прворазредне важности за нашу земљу у оквиру приступања ЕУ и признање за одличне резултате Републичког јавног тужилаштва који су постигнути у међународној сарадњи са тужилаштвима и судовима земаља чланица Европске уније. Потписивањем и применом споразума о сарадњи са Евроцаст-ом допринеће даљем унапређењу међународне сарадње јавног тужилаштва Републике Србије, с обзиром да тужиоци Републике Србије и земаља чланица Европске уније кроз ову правосудну мрежу имају могућност директне и непосредне комуникације и координације кривичног гоњења у предметима у којима поступају. **Овим је остварен циљ који сам зацртала у свом Програму рада за период од 2016-2022. године.****

**У оквиру мог мандата унапређена је међународна сарадња у оквиру Евроцаст-а, будући да мој заменик, као тужилац за везу Републике Србије за сарадњу са Евроцаст-ом, по мом налогу остварује максимално ефикасну и брзу сарадњу са националним члановима Евроцаст-а, бележећи стални пораст броја замолница. Тако је у току 2020. године примљено и поступљено по 60 замолница упућених путем Евроцаст-а и упућено 5 замолница Евроцаст-у, укупно 65 предмета, што је значајно повећање броја предмета од 62.5% у односу на 2019. годину, када је примљено укупно 40 предмета. Поређења ради, 2014. године, поступљено је по 20 замолница Евроцаст-а, што значи да је у протеклих 6 година сарадња са Евроцастом утростручена. Захваљујући великој посвећености и ефикасном ангажману Републичког јавног тужилаштва, Република Србија се годинама налази на високом трећем месту држава нечланица са којима Евроцаст остварује највећу сарадњу.**

Такође, у току мог мандата, потписани су споразуми о заједничким истражним тимовима у оквиру Евроцаста-а, којих је било укупно 10 (у 2020. години била су

активна 3 заједничка истражна тима) и одржани бројни координациони састанци о координацији истрага са надлежним правосудним органима (10 координационих састанака у 2020. години, и то у 2 случаја Република Србија се појавила у својству организатора састанака, док је на 8 састанака учествовала по позиву иностраних органа). Представници Републике Србије учествовали су и у раду 2 координациона центра, када је у истовременим заједничким оперативним акцијама и у сарадњи са другим земљама дошло до лишења слободе више лица, одузимања имовине проистекле из кривичног дела, заплене новчаних средстава и обезбеђења доказа значајних за поступке који су се водили у бројним државама итд. **Овим резултатима у сарадњи са Евроцаст-ом Републичко јавно тужилаштво и Република Србија представљају се као поуздан и ефикасан партнер у међународној сарадњи, са све већим успесима у раду.**

**Републичко јавно тужилаштво, под мојим руководством, наставило је да успешно представља Републику Србију и у другим правосудним мрежама, присуствујући њиховим редовним састанцима, попут ЕЦН-а, чији регионални састанак је одржан у Србији 2017 године за време мог мандата, Бироа Т-СУ комитета Будимпештанске конвенције Савета Европе, СЕЕПАГ-а (Саветодавне групе тужилаца Југоисточне Европе), којим је Републичко јавно тужилаштво, под мојим руководством, председавало 2018. године, ОЕЦД (Анти-корупцијска мрежа органа за спровођење закона), као и у значајним ЕУ телима, попут ОЛАФ-а који служи за заштиту финансијских интереса Европске уније.**

**Такође, унапређена је сарадња са Европском унијом, како у процесу приступања Европској Унији, у коме јавно тужилаштво има значајну улогу у Поглављима 4, 7, 23 и 24, тако и у међународним пројектима финансираним из предприсупних фондова ЕУ - тзв. ИПА пројектима који су значајно подигли ниво опремљености јавног тужилаштва.**

Републичко јавно тужилаштво је наставило са активним учешћем у процесу придруживања Европској унији, те је у том смислу учествовало у спровођењу мера из Акционог плана за Поглавље 7 – Интелектуална својина, Поглавље 23 – Правосуђе и основна права и Поглавље 24 - Правда, слобода и безбедност.

Представник Републичког јавног тужилаштва, као **координатор потпоглавља „Борба против организованог криминала“ у оквиру Поглавља 24 „Правда, слобода и безбедност“**, наставио је рад на праћењу активности и извештавању о напретку у спровођењу мера у оквиру потпоглавља „Борба против организованог криминала“, као и у оквиру потпоглавља „Правосудна сарадња у грађанским, трговинским и кривичним стварима“, у делу који се односи на правосудну сарадњу у кривичним стварима. Такође, представник Републичког јавног тужилаштва учествовао је у изради ревидираног Акционог плана за Поглавље 24, усвојеног од стране Владе Републике Србије 23. јула 2020. године.

У погледу Поглавља 23 „Правосуђе и основна права“, Републичко јавно тужилаштво наставило са спровођењем активности прописаних Акционим планом

за испуњење препорука Европске комисије. **Посебно треба нагласити да је рад Републичког јавног тужилаштва у том погледу похваљен од стране Савета за спровођење Акционог плана за Поглавље 23.** Поред тога, представници Републичког јавног тужилаштва учествовали су у изради ревидираног Акционог плана за Поглавље 23, који је усвојен 10. јула 2020. године. Такође, 2020. године, у циљу реализације прелазних мерила Европске комисије за затварање Поглавља 23, Републичко јавно тужилаштво сачинило је „*track record*“ табеле о поступању јавних тужилаштава у кривичним делима са коруптивним елементом, кривичним делом непријављивање имовине или давање лажних података о имовини из чл. 72 Закона о Агенцији за борбу против корупције извршеном од стране јавних функционера, судија и јавних тужилаца, финансирања политичких активности, сукобу интереса, као и кривичних дела извршених на штету новинара, сходно методологији прописаној од стране Европске комисије.

Такође, Републичко јавно тужилаштво је наставило рад у циљу отварања Поглавља 7 „Интелектуална својина“, извештавајући о поступању јавних тужилаштава у погледу кривичних дела против интелектуалне групе, у складу са новом методологијом прописаном од стране Европске комисије.

Републичко јавно тужилаштво, под мојим руководством, наставило је да остварује одличну сарадњу са Делегацијом Европске уније у Републици Србији, реализујући заједно са Министарством правде, Министарством унутрашњих послова и другим надлежним органима, вредне пројекте финансиране из претприступних фондова ЕУ (ИПА пројекти), којима је јавно тужилаштво опремљено најсавременијом опремом, софтверским системима, и у оквиру којих су реализоване бројне едукације представника јавног тужилаштва, израђене потребне анализе за његов даљи развој и одржани међународни семинари и студијске посете.

Наиме у оквиру ИПА 2008 пројекта, 13 јавних тужилаштава опремљено је САПО системом за електронско завођење и праћење предмета и завршени су преговори о његовој набавки за остала јавна тужилаштва, а у току је реализација ИПА 2015 пројект „Наставак примене САПО система јединственог електронског управљања предметима у јавним тужилаштвима“, који предвиђа увођење овог софтвера у свих 90 јавних тужилаштава у Републици Србији путем набавке до сада највећег броја рачунара, рачунарских компоненти и мрежних система, као и рачунарских програма за функционисање електронског управљања предметима јавног тужилаштва. У оквиру овог пројекта је извршена испорука опреме у јавна тужилаштва у којима до сада није коришћен САПО софтвер и израђена анализа функционисања постојећег програма, у циљу његовог унапређења, као и анализа за потребе израде модула извештавања о поступању јавних тужилаштава.

У оквиру ИПА 2012 пројекта, набављена је аудио-видео опрема за јавна тужилаштва, за примену новог Законика о кривичном поступку, као и комплет опреме за видео-конференцијску везу за Тужилаштво за организовани

криминал, што је значајно допринело јачању међународне сарадње овог тужилаштва.

Републичко јавно тужилаштво наставило је сарадњу са Делегацијом Европске уније и надлежним органима Републике Србије и кроз реализацију **ИПА 2012 пројекта „Унапређење ефикасности правосуђа“**, чији је циљ био унапређење рада правосудних органа и њихове способности за мерење учинка кроз стандардизацију радних процеса и процедура, увођење нових и побољшаних методологија рада, побољшање комуникације са јавношћу, унапређење професионалних компетенција и ревизија релевантног законодавног оквира. У оквиру овог пројекта спроведена је анализа процеса рада у јавним тужилаштвима у циљу давања препорука за повећање ефикасности, као и анализа постојећих статистичких модела за извештавање о поступању јавних тужилаштва, а посебно за потребе процеса евроинтеграција. Пројекат је окончан децембра 2017. године.

У оквиру мог мандата спроведен је и **ИПА 2013 пројект: „Борба против организованог криминала (трговина људима, наркотицима, оружјем и финансијске истраге)“**. Републичко јавно тужилаштво координирало је примену овог пројекта за јавно тужилаштво, односно обезбедило учешће представника јавног тужилаштва у низу активности пројекта, првенствено семинара и студијских посета за полицију и тужилаштво у области организованог криминала, прања новца, трговине људима и трговине оружјем. Пројекат је завршен у јулу 2018. године.

Од 2017-2021 године Републичко јавно тужилаштво је координирало спровођење **ИПА 2013 пројекта „Превенција и борба против корупције“**, у делу који се односи на јавно тужилаштво. Овај пројект дао је значајан допринос јачању стручних капацитета државних органа надлежних за истрагу, кривично гоњење и суђење случајева корупције и привредног криминала, организовањем оперативних радионица, семинара и међународних конференција на којима су учествовали представници Посебних одељења за сузбијање корупције у вишим јавним тужилаштвима Београду, Новом Саду, Нишу и Краљеву, као и представници других надлежних државних органа. Такође у оквиру овог пројекта унапређена је међу-институционална координација и сарадња у оквиру ударних група и службеника за везу. Извршене су и значајне анализе капацитета Посебних одељења за сузбијање корупције и унапређена транспарентност борбе против корупције кроз одржавање тзв. анти-корупцијских часова.

Такође, од 2018-2020. године Републичко јавно тужилаштво координирало је спровођење спровођење **ИПА 2014 пројекта: „Подршка борби против трговине људима“**, чији је главни корисник Министарство унутрашњих послова, и у чијим активностима, бројним семинарима и радионицама, као и изради анализа, су учествовали и представници јавног тужилаштва, јачајући своје стручне капацитете и доприносећи координацији и сарадњи државних органа у борби против трговине људима.

Посебно бих истакла да је у току мог мандата, у оквиру регионалног **ИПА 2010 пројекта: „Борба против организованог криминала и корупције: јачање тужилачке мреже“** у Републичко јавно тужилаштво упућен је тужилац из ЕУ, пружајући стручну и техничку помоћ у јачању капацитета јавног тужилаштва за међународну правну помоћ и сарадњу, (семинари о међународној правној помоћи и други тематски семинари за јавне тужиоце и заменике јавног тужиоца и видео-конференцијску опрему за Одељење за међународну сарадњу и правну помоћ Републичког јавног тужилаштва) а овај пројекат и сарадња са упућеним ЕУ тужиоцем настављени су кроз **ИПА 2014 пројекат „Међународна сарадња у кривичном праву: тужилачка мрежа Западног Балкана“**, затим кроз **ИПА 2017 пројект:“ Борба против организованогкриминала на Западном Балкану“** и **ИПА 2019 пројект: „Борба против тешког криминала на Западном Балкану“**, чије спровођење је у току и који има за циљ јачање оперативних капацитета националних институција у борби против тешких кривичних дела и организованог криминала, јачање капацитета националних институција за ефективно учешће и допринос ЕУ и регионалним мрежама сарадње и јачање капацитета националних институција за размену информација.

Представници Републичког јавног тужилаштва учествују и у спровођењу ЕУ **ИПА твининг пројекта „Спровођење права интелектуалне својине“**. У оквиру пројекта спроведена је анализа усклађености кривичних дела против интелектуалне својине са европским стандардима у овој области.

2021. године започело је спровођење за тужилаштво врло значајног **ИПА 2017 пројекта: „Подршка тужилачком систему“**, кроз који ће се обезбедити анализа, стручна и техничка помоћ у јачању капацитета и повећању ефикасности рада Републичког јавног тужилаштва, Државног већа тужилаца и јавног тужилаштва у целини. У оквиру овог пројекта унапредиће се стратешко управљање, управљање људским ресурсима, кроз израду Стратегије људских ресурса, као и кроз израду софтвера за људске ресурсе/ личне листове и софтвера за финансијско управљање, који ће могућити знатно ефикаснији рад Државног већа тужилаца и јавних тужилаштава у овим областима. Исто тако, пројектом ће се ојачати административни капацитети јавног тужилаштва за ефикасније поступање и међуинституционалну сарадњу.

**Републичко јавно тужилаштво наставило је активну сарадњу учествујући у пројектима са другим међународним организацијама и институцијама** попут ОЕБС-а, Савета Европе, Светске Банке, Министарства правде САД, Амбасаде Републике Француске, Амбасаде Велике Британије, итд, у оквиру којих се одржавају обуке, округли столови и студијске посете који имају за циљ јачање стручних капацитета јавног тужилаштва, као и размену искустава и знања са иностраним колегама и партнерима.

**У оквиру сарадње са ОЕБС-ом израђена је нова интернет страница Републичкој јавног тужилаштва на српском и енглеском језику**, чиме је повећана транспарентност рада и доступност информација о раду Републичког



јавног тужилаштва, а у току је подршка Одељењу јавнотужилачке праксе Републичког јавног тужилаштва, као и подршка изради нове Комуникационе стратегије. У оквиру пројекта **Савета Европе** извршено је стручно оспособљавање јавног тужилаштва у области борбе против корупције и прања новца, међународне правне помоћи и људских права.

#### **4.4.1. Програм рада за период 2022-2028. године**

И у наредном мандату за период 2022-2028. године, планирам да, као један од приоритета свог рада, наставим интензивирање међународне сарадње, одржавајући и унапређујући успостављене блиске међународне односе, и ширећи сарадњу на нове партнере, као и да наставим јачање капацитета јавног тужилаштва кроз међународне пројекте.

Пре свега, планирам да наставим одличну међународну сарадњу по потписаним Меморандумима о сарадњи, одржавајући билатералне састанке којим се извршавају ови Меморандуми, као и да институционализујем добре партнерске односе потписивањем нових Меморандума са тужилаштвима попут Чешке Републике, Италије, итд.

Такође, планирам да наставим изузетно успешну сарадњу Републичког јавног тужилаштва у оквиру Евроцаст-а - правосудне мреже Европске Уније, настављајући да пружам максималну подршку раду новоотворене Канцеларије тужиоца за везу Републике Србије, чиме ће се наставити јачање угледа Републичког јавног тужилаштва и Републике Србије у Европи.

Исто тако, планирам да наставим активно учешће Републичког јавног тужилаштва у престижним међународним тужилачким мрежама, попут Мреже генералних тужилаца који поступају пред Врховним судовима држава чланица Европске уније, учешћем у редовним годишњим састанцима ове изузетно важне мреже генералних тужилаца држава чланица ЕУ, чиме се остварује блиска сарадња Републике Србије са Европском унијом.

Такође, планирам да наставим успешно представљање Републичког јавног тужилаштва и у другим правосудним мрежама, попут ЕЦН-а, СЕЕПАГ-а (Саветодавне групе тужилаца Југоисточне Европе), Бироа Т-СУ комитета Будимпештанске конвенције Савета Европе, као и на редовним годишњим међународним скуповима, попут годишњих форума у Санкт Петербургу и сл.

У том циљу, планирам и да наставим јачање стручног капацитета јавног тужилаштва за поступање у међународној правној помоћи и сарадњу кроз правосудне мреже, организовањем семинара у сарадњи са иностраним партнерима и пројектима.

Сарадња са Европском унијом наставиће да буде један од стратешких приоритета мог новог мандата, у складу са државном политиком Републике

**Србије**, нарочито у процесу приступања ЕУ, укључујући координацију и праћење рада јавног тужилаштва и извештавање о спровођењу његових активности предвиђених Акционим плановима за Поглавље 23 и Поглавље 24, која су кључна за даљи напредак Републике Србије у процесу придруживања Европској унији и остваривање владавине права и безбедности наших грађана.

**Исто тако планирам да наставим максимално залагање за потребе јавног тужилаштва Републике Србије у међународним пројектима финансираним из претприступних фондова ЕУ - тзв. ИПА пројектима**, тј. да кроз њих значајно унапредим техничке капацитете јавног тужилаштва. Наиме, планирам да наставим опремање свих јавних тужилаштава унапређеним САПО системом за електронско завођење и праћење предмета, што ће омогућити електронско правосуђе, у складу са Акционим планом за Поглавље 23 и осталим стратешким документима Републике Србије, као и да кроз спровођење ИПА 2017 пројекта: „Подршка тужилачком систему“ обезбедим стручну подршку, анализу процеса рада и јачање техничких и стручних капацитета, као и повећање ефикасности рада Републичког јавног тужилаштва, Државног већа тужилаца и јавног тужилаштва у целини. Посебно планирам да у оквиру овог пројекта унапредим управљање људским ресурсима, кроз израду Стратегије људских ресурса, као и кроз израду софтвера за људске ресурсе и софтвера за финансијско управљање, који ће могућити знатно ефикаснији рад Државног већа тужилаца и јавних тужилаштава у овим областима

Такође, пружићу пуну подршку **наставку сарадње јавног тужилаштва Републике Србије са другим међународним организацијама и институцијама попут ОЕБС-а, Савета Европе, Министарства правде САД и др.**, кроз ефикасну реализацију текућих пројеката, као и планирање нових пројеката према потребама јавног тужилаштва Републике Србије. Овим пројектима наставиће се стручно усавршавање јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца, као и тужилачких помоћника, нарочито у области борбе против корупције, прања новца и привредног криминала, борбе против организованог криминала и тероризма, као и нових актуелних тема, попут криптовалута и др.), израда и спровођење стратешких докумената од значаја за рад јавног тужилаштва и хармонизација јавнотужилачке праксе.

**Уверена сам да ће, као резултат моје посвећености међународној сарадњи**, која укључује даљу успешну сарадњу кроз Евроцаст и друге правосудне мреже, јачање билатералне сарадње кроз извршење постојећих тужилачких меморандума о сарадњи и потписивање нових меморандума са иностраним партнерима, јачање стручних и техничких капацитета за међународну правну помоћ и сарадњу, и успешно, на потребама засновано, спровођење међународних пројеката, **јавно тужилаштво Републике Србије унапредити своје капацитете и остваривати још веће успехе у међународној правној помоћи и сарадњи** и кривичном гоњењу, представљајући на најбољи могући начин у међународним односима професионалност и стручност јавнотужилачке организације, а тиме и Републике Србије.

## V. НАЈВАЖНИЈЕ СТРАТЕГИЈЕ И АКЦИОНИ ПЛАНОВИ ЗА РАД ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА

### 5.1 Стратешки правци развоја јавних тужилаштава и Национална стратегија реформе правосуђа

Имајући у виду претходно правни оквир којим је дефинисан положај и улога јавнотужилачког система у нашој земљи, сматрам да је ради унапређења рада јавних тужилаштава потребно дефинисати приоритете, стратешке циљеве и стратешке смернице којим би се наведени циљеви остварили у периоду мандата Републичког јавног тужиоца за који се кандидујем.

Посебно сматрам да у том смислу треба имати у виду да је Влада Републике Србије 10. јула 2020. године усвојила Стратегију за развој правосуђа за период 2020 – 2025. године, која представља стратешки оквир за даљи развој правосуђа, односно јавног тужилаштва, као и ревидирани Акциони план за Поглавље 23, којим су предвиђене конкретне мере и активности за реализацију стратешких циљева, дефинисани рокови и надлежни субјекти за њихово спровођење. Исто тако започет је поступак измене Устава Републике Србије, што ће, заједно са изменом правосудних закона, бити од пресудног утицаја за даљи развој, положај и надлежност јавног тужилаштва.

**Један од основних услова за даљи успешан рад јавних тужилаштава су инфраструктурна улагања у јавна тужилаштва,** која су реализована заједно са Министарством правде, и која су довела до значајног повећања квалитета и квантитета радног простора, нарочито у Београду и Новом Саду, за шта ћу се залагати и убудуће. Исто тако, модернизација рада, односно опремање јавних тужилаштава адекватном опремом и увођење унапређеног САПО програма у рад свих јавних тужилаштава наставља да буде један од мојих приоритета, чија реализација је управо у току. Посебну пажњу посветила сам и јачању капацитета специјализованих Посебних одељења за борбу против корупције у вишим јавним тужилаштвима, која су опремљена опремом и возилима из донација, о чему ћу наставити да се старам и у наредном периоду.

**Као кључна начела и приоритете видим спољну независност и унутрашњу аутономност у раду јавних тужилаштава, непристрасност и квалитет правде, стручност, одговорност и ефикасност.** С тим у вези, наведена начела и приоритети у односу на јавно тужилаштво би представљали:

- **Независност:** јавна тужилаштва и носиоци јавнотужилачких функција су у свом раду ослобођени сваког непримереног/недозвољеног утицаја и притиска који би ометали остваривање правде, без обзира на њихов извор;
- **Непристрасност и квалитет правде** – јавнотужилачки систем у коме су законски и подзаконски акти јасни, разумљиви, одређени, лако доступни и усклађени, како међусобно, тако и са правним тековинама Европске уније и праксом међународних тужилачких институција. **Посебно ћу се залагати да је сваком појединцу**

омогућен једнак правни третман и приступ јавном тужилаштву, под једнаким условима, без дискриминације по било ком основу и са једнаким могућностима;

- **Стручност** - јавнотужилачки систем у коме се спроводи стручно усавршавање и обука, стичу и усавршавају теоријска и практична знања и вештине носилаца јавнотужилачких функција, јавнотужилачких помоћника и административног особља;

- **Одговорност** - јавна тужилаштва у којима су успостављени механизми и критеријуми одговорности носилаца јавних тужилаца, заменика јавних тужилаца, тужилачких помоћника и административног особља за квалитет, резултате рада и употребу додељених јавних ресурса;

- **Ефикасност** - јавнотужилачки систем у коме се делотворно управља и рационално користе ресурси, по предметима поступа у разумним роковима уз поштовање људских и мањинских права и слобода, загарантованих, како домаћим, тако и међународним прописима.

## **5.2 Програм за период 2022-2028: Републичко јавно тужилаштво**

**5.2.1 У периоду мандата за који се кандидујем наставићу праћење реализације Плана интегритета** који је израдила радна група Републичког јавног тужилаштва под мојим вођством и који сам усвојила одлуком из 2012. године и који је достављен Агенцији за борбу против корупције 2013. Намеравам да са одговорним лицем које је задужено за спровођење плана интегритета редовно вршим увид у радње и мере и проактивно поступају у моментима када је потребна корекција истих .

Посебно ћу пратити примену интерног упутства о забрани и отклањању сукоба интереса заменика јавног тужиоца, државних службеника и намештеника у Републичком јавном тужилаштву који сам донела 2013. године, и које је достављено свим запосленима као и Агенцији за борбу против корупције.

**5.2.2 Имајући у виду потребу за постојањем транспарентних мера која би омогућиле свим заинтересованим лицима да имају увид у поштовање стандарда интегритета као и да пријаве све случајеве њиховог кршења,** посебно ћу предузети мере ради настављања ажурирања интернет странице Републичког јавног тужилаштва на којој је објављена информација о адреси електронске поште на коју грађани могу пријавити случајеве кршења стандарда интегритета и кршења прописа у области корупције носилаца јавнотужилачке функције и запослених у јавном тужилаштву, као и корупције генерално. С тим у вези, сматрам да је неопходно наставити даљу примену и унапређење електронског обрасца за подношење кривичне пријаве која је постављена на интернет страници Републичког јавног тужилаштва и на интернет страници е-управе РС.

**5.2.3 Сматрам да је неопходно наставити са унапређивањем стандарда професионалне етике јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца.** С тим у вези, наставићу да се старам да Републичко јавно тужилаштво поступа по поднетим приговорима и притужбама на рад јавних тужилаштава, уз садражу са

дисциплинским органима Државног већа тужилаца ради поступања по дисциплинским пријавама, у складу са Правилником о дисциплинском поступку и дисциплинској одговорности јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца, као и у сарадњи са Етичким одбором, у складу са новим Етичким кодексом јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца.

**5.2.4 Све мере које као тужилац и тужилаштво предузимамо, у складу са законским могућностима, требају бити транспарентне и доступне јавности.** С тим у вези наставићу са активностим Републичког јавног тужилаштва да податке о релевантним активностима рада објављује на интернет презентацији, омогућавајући тиме јавности шири и целовитији приступ подацима, укључујући Годишњи и друге извештаје у вези са радом, те посебно Информатор о раду и друге релевантне информације које не носе ознаку поверљивости, али су од значаја за подизање свести грађана о улози и пословима које обављају јавни тужиоци и њихови заменици у тужилаштвима наше земље.

**5.2.5 У периоду мандата за који се кандидујем наставићу и даље унапредити рад Одељења за односе са јавношћу Републичког јавног тужилаштва кроз пружање квалитетних информација о раду свих јавних тужилаштава Републике Србије.** Израдом и применом нове Стратегије комуникације информације медијима и јавности ће наставити да пружају надлежне службе и лица и у другим јавним тужилаштвима, попут Тужилаштва за ратне злочине, Тужилаштва за организовани криминал, Посебног тужилаштва за високотехнолошки криминал, као и тужилаштвима опште надлежности.

**5.2.6 У наредном периоду желим да наставим да посвећујем посебну пажњу подршци и помоћи сведоцима и оштећенима, тј. жртвама кривичних дела у јавним тужилаштвима.** Наиме, као Републички јавни тужилац, донела сам Опште обавезно упутство о начину поступања Служби за информисање и подршку оштећенима и сведоцима у вишим јавним тужилаштвима О.бр. 2/16, од 5.12.2016. године, којим је наложено формирање Служби за информисање и подршку оштећенима и сведоцима у свим вишим јавним тужилаштвима, што је било праћено специјализованом обуком уз помоћ Мисије ОЕБС-а у Републици Србији. Националном стратегијом за остваривање права жртава и сведока кривичних дела у Републици Србији за период 2020 – 2025. године, усвојеном од стране Владе 30.7.2020. године, и Акционим планом за спровођење Националном стратегијом за остваривање права жртава и сведока кривичних дела у Републици Србији за период 2020 – 2025. године, у циљу даљег развоја свеобухватног система, предвиђено је успостављање Националне мреже служби подршке жртвама и сведоцима кривичних дела у Републици Србији, тј. планирано је да процес успостављања служби подршке при вишим судовима биће праћен успостављањем Мреже контакт тачака за информисање при полицијским управама, основним судовима и основним и вишим јавним тужилаштвима. Ове активности биће праћене обуком будућих контакт тачака и израдом неопходних протокола и смерница за поступање који ће омогућити њихово униформно поступање, чему ћу, као Републички јавни тужилац, наставити да дајем своју пуну подршку.

**5.2.7 Као апсолутни приоритет у периоду до 2028 године видим увођење централизованог система прикупљања и обраде података у свим јавним тужилаштвима.** С тим у вези, наставићу активности усмерене ка проширењу употребе „САПО“ програмског окружења за електронско управљање предметима. Желим да напоменем да је Министарству правде и Канцеларији за европске интеграције достављен предлог пројекта за проширење употребе овог програмског окружења на сва јавна тужилаштва у Републици Србији, тј. додатних 75, с обзиром да је за време трајања мог досадашњег мандата исто уведено у 15 највећих јавних тужилаштава на основном, вишем и апелационом нивоу, укључујући и пуштање у рад Главног информатичког чворишта Републичког јавног тужилаштва вредног преко 1.2 милиона Евра који су обезбеђени кроз претприступне фондове Европске уније. У том циљу, 1. октобра 2019. године почела је реализација ИПА 2015 пројекта „Наставак примене САПО система јединственог електронског управљања предметима у јавним тужилаштвима“, који предвиђа увођење овог софтвера у свих 90 јавних тужилаштава у Републици Србији путем набавке до сада највећег броја рачунара, рачунарских компоненти и мрежних система, као и рачунарских програма за функционисање електронског управљања предметима јавног тужилаштва. У оквиру овог пројекта и завршена је испорука опреме у јавна тужилаштва у којима до сада није коришћен САПО софтвер. У току 2020. године настављен је рад на реализацији ИПА пројекта секторске помоћи јавним тужилаштвима Републике Србије у Током 2020. године, у сарадњи са извођачима, спроведена је израда анализе функционисања постојећег програма, у циљу његовог унапређења и анализа за потребе израде модула извештавања о поступању јавних тужилаштава. У току је тестирање функционалности и извештајног модула нове САПО апликације коју спроводе извођачи и корисници на тестном окружењу. Такође, израда плана основне и напредне обуке је у завршној фази.

**5.2.8 Као битним сматрам и спровођење редовних периодичних анализа ефикасности јавних тужилаштава у њиховом раду.**

**Имајући наведено у виду, редовно ћу наставити анализе ефикасности рада,** те обраћати пажњу на достављена спорна питања и дата мишљења о њиховом разрешењу, као и анализу редовних месечних статистичких извештаја о поступању јавних тужилаштава сходно Законику о кривичном поступку.

**Посебно желим да нагласим да сам у досадашњем раду предвидела и спровела у дело ради ефикаснијег поступања по предметима у апелационим, вишим и основним јавним тужилаштвима формирање тимова** који су састављени од носилаца јавнотужилачке функције са задатком да прате примену одредаба новог ЗКП-а, евидентирају евентуалне проблеме у примени и сачињавају извештаје о наведеном. Апелационим јавним тужилаштвима наложено је да једном недељно Републичком јавном тужилаштву достављају збирне извештаје са својих подручја са образложеним мишљењем и анализом, ради разматрања спорних питања и заузимања правних ставова, а у циљу уједначавања јавнотужилачке праксе.

У складу са наведеним обавезним упутством, јавна тужилаштва достављају припадајућим апелационим тужилаштвима уочене нејасноће и питања, по којима тимови састављени од три носиоца јавнотужилачке функције износе своја мишљења. Мишљења и ставови тимова апелационих јавних тужилаштава достављају су нижим тужилаштвима на упознавање и служе за појашњење нејасноћа и давање смерница за даље поступање.

Такође, „Функционална анализа правосуђа у Републици Србији“, коју су израдили експерти Светске банке детаљним увидом у разне аспекте функционисања правосудног система у Републици Србији, представља значајан документ који је већ нашао примену у раду и активностима које Републичко јавно тужилаштво и Државно веће тужилаца спроводе у циљу повећања ефикасности поступања јавних тужилаштава и бољег управљања, планирања и организације рада у јавнотужилачком систему. Намеравам да у сарадњи са надлежним Министарствима и међународним партнерима детаљно имплементирам препоруке које су наведене у овој анализи, имајући у виду да је иста уграђена у преговарачко поглавље за приступање Европској Унији број 23.

**5.2.9 Новим Законом о кривичном поступку, који се у јавним тужилаштвима редовне надлежности примењује од 1.10.2013. године, омогућена је шира примена споразума о признању кривичног дела, будући да он омогућава његову примену за сва кривична дела без обзира на висину запрећене казне. С тим у вези, приметно је повећање броја закључених споразума**

Наведени подаци указују на то да је неопходно у наредном периоду даље јачати људске и материјалне ресурсе јавних тужилаштава ради што шире примене ових процесних могућности, превасходно ради доприноса повећању ефикасност кривичног поступка и уштеди ресурса јавног тужилаштва и суда.

С тим у вези, наставићу да се активно старам за још ширу примену поступања по начелу опортунитета кривичног гоњења, с обзиром да сам у циљу ефикасне примене новог Закона о кривичном поступку и шире примене овог института, путем проширених колегијума Републичког јавног тужилаштва и консултације са Апелационом јавним тужиоца упутила јавна тужилаштва на појачану примену института опортунитета, односно одложеног кривичног гоњења у сваком поступку у ком су испуњени услови за његову примену, што је дало више него задовољавајуће резултате.

### **5.3. Програм за период 2022-2028: Државно веће тужилаца**

У досадашњем раду као председница Државног већа тужилаца посебну пажњу сам посветила унапређењу људских и материјалних ресурса административне канцеларије Већа. С тим у вези, активно сам била посвећена праћењу развоја Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у административној канцеларији Државног већа тужилаца, посебно када је препозната потреба да се постојећа систематизација унапреди новим и савременим

радним местима, неопходним за спровођење мера и активности које су предвиђене стратегијама националног ранга и у које је укључено и Државно веће тужилаца. Тако је препозната потреба за оснаживањем Групе за планирање и извршење буџета јавних тужилаштава, Службе интерне ревизије, информационо-технолошког сектора као и Секретаријата Већа.

У периоду наредног мандата сматрам да је неопходно даље јачати капацитете Административне канцеларије попуњавањем упражњених радних места у складу са Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Административној канцеларији Државног већа тужилаца, имајући при томе у виду средства која ће бити предвиђена Законом о буџету Републике Србије, али и преношење значајних надлежности на Веће у планирању и извршењу буџета.

### **5.3.1 У тесној вези са претходним је и израда студије реалних потреба јавнотужилачког система и јачање капацитета буџетских одељења и интерне ревизије Већа, као и управљање људским ресурсима.**

Наиме, као председник Државног већа тужилаца учествовала сам у спровођењу ИПА 2013 пројекта: „Јачање капацитета Високог савета судства и Државног већа тужилаца“, у оквиру кога су извршене анализе са препорукама за даље унапређење рада и реализоване обуке и студијске посете на теме стратешког планирања, финансијског управљања, управљања људским ресурсима, односа са јавношћу, дисциплинског поступка и етичке одговорности.

Такође, започет је ИПА 2017 пројект „Подршка тужилачком систему“, у оквиру кога ће бити израђени софтвери за финансијско управљање и људске ресурсе/личне листове и ојачати административни капацитети за ефикасније поступање и међуинституционалну сарадњу.

С тим у вези, у периоду 2022-2028 намеравам да:

- **наставим процес унапређења финансијског планирања и управљања људским ресурсима, кроз увођење адекватних софтвера за рад Већа**
- **ажурирам нове методологије планирања буџета Већа**
- **спроведем потпуно преношење буџетске надлежности на Веће.**

На основу консолидације претходно прикупљених података и анализе извршавања буџета током претходних година и сагледавања потреба индиректних корисника, Министарству финансија ће бити достављени одговарајући предлози финансијског плана који ће омогућити, уколико буду усвојени, неометан рад јавних тужилаштава у Републици Србији.

### **5.3.2 Административна канцеларија Већа је активно прикупљала податке и спроводила анализу рада јавних тужилаштава на бази којих је Веће било у могућности да донесе одговарајуће одлуке о броју заменика јавних тужилаца којим је повећан број заменика јавних тужилаца.**



У наредном периоду планирам да као председник Државног већа тужилаца кроз рад радне групе заспровођење функционалне анализе реалних потреба за бројем носилаца јавнотужилачке функције у јавним тужилаштвима Републике Србије, континуално периодично анализирам укупан број предмета у раду у јавним тужилаштвима и број носилаца јавнотужилачке функције који обрађују предмете, уз примену објективних критеријума регулисаних подзаконским актима у надлежности Већа, ради утврђивања смерница деловања и даље рационализације трошкова, али и омогућавања несметаног рада јавних тужилаштава.

**5.3.3 Државно веће тужилаца је 2014. године усвојило Правилник о критеријумима и мерилима за вредновање рада јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца.** Овај Правилник се примењује од 15. јануара 2015. године.

Као председник Државног већа тужилаца и Републички јавни тужилац, након ступања на снагу овог Правилника, заједно са Државним већем тужилаца, сам донела одлуку о пробној примени Правилника у репрезентативном броју јавних тужилаштава у Републици Србији. Пробна примена Правилника је трајала до 15. децембра 2014. године.

Након окончања пробне примене, Државно веће тужилаца извршило је анализу и саставило извештај о пробној примени Правилника, који је достављен члановима радне групе ради даље анализе и евентуалне имплементације препорука, која су доставила јавна тужилаштва у којима је пробно примењиван Правилник. Пробну примену Правилника пратили су и представници мисије ОЕБС-а у Србији, који су кроз посете јавним тужилаштвима пратили организациону и практичну примену истог.

**Такође, Државно веће тужилаца формирало је радно тело ради израде нацрта критеријума и мерила за оцену стручности, оспособљености и достојности кандидата приликом предлагања и избора на јавнотужилачку функцију, у чијем саставу су се налазили и представници Удружења јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца Србије.**

Европска комисија је путем Канцеларије за придруживање ЕУ Владе Републике Србије 10. децембра 2014. године доставила прелиминарне коментаре на нацрт Правилника. Радна група за израду Правилника је током 2015. године одржала је низ састанака, након чега је нацрт Правилника по други пут, прослеђен Европској комисији, и то Директорату за проширење и Директорату за правду, ради давања мишљења о усклађености текста са Заједничким правним тековинама ЕУ.

По добијању неформалних коментара Европске комисије, на други нацрт Правилника Државно веће тужилаца је ускладило нацрт Правилника са препорукама Европске комисије и **18.05.2015 године усвојило Правилник, чиме су се испунили услови за спровођење поступка за предлагање и избор кандидата за јавне тужиоце и заменике јавних тужилаца.** Такође, Веће је усвојило и Пословник о изменама Пословника о раду Државног већа тужилаца.

Државно веће тужилаца је формирало и радно тело за израду Правилника за вредновање сложености и тежине предмета у јавним тужилаштвима у Републици Србији. Подршку на изради Правилника је пружила и мисија ОЕБС-а у Србији. Нацрт Правилника је посредством Канцеларије за придруживање Владе Републике Србије прослеђен Европској комисији – надлежним Директоратима на мишљење о усклађености за Заједничким правним оквиром ЕУ.

Имајући све претходно у виду, у периоду од 2022 до 2028 планирам да у потпуности применим али и унапредим наведени подзаконски оквир у складу са потребама и најбољим препорукама домаће стручне јавности и међународних експерата и институција, и тиме утичем на значајно унапређење свести носилаца јавнотужилачке функције на потребу за унапређењем квалитета и квантитета рада применом савремених правних и техничких метода и сазнања, уз констатно присутну свест о вредновању рада и одговорности према друштвеној заједници у којој делујемо.

**5.3.4 Као председник Државног већа тужилаца иницирала сам доношење Етичког кодекса за јавне тужиоце и заменике јавних тужилаца који је усвојен 2013, као и Етичког Кодекса чланова Државног већа тужилаца. 2014. године Државно веће тужилаца је именovalo и чланове Етичког одбора. Такође, у истом капацитету сам иницирала и формирање радне групе за израду Пословника о раду Етичког одбора Државног већа тужилаца, која је уз подршку Мисије ОЕБС-а у Републици Србији, израдила нацрт наведеног подзаконског акта. Истим је ближе уређен састав, избор, надлежност и начин одлучивања Етичког одбора Државног већа тужилаца. У току је израда ревидираног Етичког кодекса, уз подршку Савета Европе, који ће бити усклађен са европским стандардима и изазовима модерног доба.**

У наредном периоду ћу се старати да као један од кључних стубова који ће подупрети претходно наведене планове за учвршћивање система савременог избора, вредновања рада и одговорности у јавним тужилаштвима Републике Србије, у потпуности заживи свест о постојању као и примени новог Етичког кодекса јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца под надзором Етичког одбора Већа.

**5.3.5 У наредном периоду сматрам да је неопходно јачање капацитета Већа ради поступања по притужбама и дисциплинским пријавама. Наиме, чланови Већа поступају по притужбама и исте достављају на изјашњење јавном тужиоцу односно непосредно вишем јавном тужиоцу који Државно веће тужилаца обавештава о основаности односно неоснованости исте. Уколико се након достављања извештаја Државном већу тужилаца утврди да евентуално постоје елементи дисциплинског прекршаја у раду носиоца јавнотужилачке функције представка се доставља Дисциплинском тужиоцу на надлежност и поступак.**

Као стално радно тело Државно веће тужилаца је именovalo дисциплинске органе и формирано је радно тело које ради на усавршавању Правилника о

систематизацији као и Правилника о дисциплинском поступку и дисциплинској одговорности јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца а у циљу што ефикаснијег поступања Државног већа тужилаца по представкама и дисциплинским пријавама.

**С тим у вези сматрам да је неопходно наставити и унапредити обуку запослених у дисциплинским органима у Административној канцеларији Већа,** као и обуку запослених који учествују у раду и других сталних или повремених радних тела Већа.

Сматрам да је неопходно наставити доследну примену подзаконских аката који регулишу дисциплинску одговорност носилаца јавнотужичаких функција. Посебно при томе имам у виду обавезу подношења извештаја о раду од стране дисциплинских органа. Дисциплински тужилац сада редовно доставља Државном већу тужилаца извештај за поступање на годишњем нивоу, или по потреби за задати временски период, ради праћења ове области поступања Већа.

**Имајући наведено у виду, сматрам да је неопходно да као председник Државног већа тужилаца, али и Републички јавни тужилац, посветим посебну пажњу праћењу стопе и трендова дисциплинских пријава и прекршаја,** као и дисциплинских мера и санкција које се с тим у вези предузимају. Иако овај задатак сигурно није лак, с обзиром да се ради о колегама, неопходан је ради напредовања у профилисању носилаца јавнотужилачких функција који могу обављати послове јавних тужилаца и заменика, и при томе бити заштитници правде, грађана и других људи који живе у Републици Србији.

**5.3.6 Као закључак свега претходно наведеног,** у периоду од 2022 до 2028 године, као примарне циљеве свог деловања одређујем:

- **попуњавање капацитета Административне канцеларије Већа;**
- **јачање капацитета буџетских одељења и интерне ревизије Већа;**
- **јачање капацитета Административне канцеларије ДВТ;**
- **спровођење Стратегије комуникације** - промоција резултата рада судова и јавних тужилаштава, као и активности Министарстава правде и државне управе;
- **усклађивање Правилника о критеријумима и мерилима за вредновање рада јавних тужилаца и заменика јавних тужилица са изменама закона;**
- **спровођење обуке запослених у јавним тужилаштвима.**

#### **5.4 Правосуђе и основна права**

У досадашњем периоду Републичко јавно тужилаштво и Државно веће тужилаца су у потпуности подржавали наставак реформе правосуђа након окончања претходне фазе предузетих реформских корака кроз институционално и професионално јачање Већа и јавних тужилаштава у нашој земљи.

**У том поступку посебно сам била ангажована на повезивању процеса реформе правосуђа са процесом европских интеграција и настављањем припрема правосудног и тужилачког система наше земље да одговоре новим захтевима и изазовима у складу са европским стандардима и вредностима.**

**Као кључне моменте у том процесу сматрам јачање и даље развијање независности, непристрасности и квалитета правде, стручности, одговорности и ефикасности, као и приоритете у виду решавања заосталих предмета у кривичноправној области правосудног система, решавање предмета у разумним роковима, уједначавања судске и тужилачке праксе као и успостављање јединственог система електронског правосуђа.**

**Залагала сам се да унапређење статуса Републичког јавног тужилаштва и Државног већа тужилаца, као и нормативно регулисање одговорности у оквиру система у сваком случају требало да буду унапређени кроз измену одговорајућих законских одредби и доношењу одговорајућих подзаконских аката, који би јасно дефинисали начин и временске оквире остварења задатих надлежности органа, уз јасно постављену одговорност и санкције у случају не испуњавања и/или не предузимања потребних радњи ради остваривања тих надлежности, циљева и задатака, а све у функцији будућих суштинских промена.**

**У периоду досадашњег мандата под мојим руководством јавнотужилачки систем је прошао кроз највеће савремене тужилачко-историјске изазове у виду структуралних, материјално-правних и процесно-правних промена, од који ћу споменути само најбитније у виду новог Закона о седиштима судова и јавних тужилаштва, Закона о јавном тужилаштву, Законика о кривичном поступку и измена и допуна Кривичног законика, којим законским променама је у кратком року дошло до суштинских промена у начину функционисања јавних тужилаштва променом месне надлежности и основицањем нових 23 основних јавних тужилаштва, промене начина вођења кривичног поступка увођењем тзв. „тужилачке истраге“ и главног претреса са суштински другачијом улогом јавном тужиоца, поступања по новим кривичним делима и др.**

**5.4.1 Као илустрацију напред наведеног, навешћу активности и пројекте који су до сада спроведени или чије је спровођење у току са трајањем или наставком и након 2022 године:**

**Републичко јавно тужилаштво:**

- 1. Јачање стручних капацитета и унапређење ефикасности, нарочито у раду Посебних одељења за сузбијање корупције и Тужилаштва за организовани криминал, остварено је кроз многобројне едукације - радионице и округле столове, у оквиру ИПА 2013 пројекта: „Превенција и борба против корупције“**
- 2. Повећање просторних капацитета – реализовано је кроз смештај јавних тужилаштва у Београду у реновирану Палату правде, као и у нову правосудну**

зграду у Новом Саду, док се врши адаптација адекватног просторног смештаја у Нишу.

3. **Побољшање техничке опремљености** – набављена је нова видео-конференцијска опрема за Републичко јавно тужилаштво и Тужилаштво за организовани криминал, затим ИТ и друга опрема, као и возила за Посебна за одељења за сузбијање корупције и за Сталну ударну групу за сузбијање кријумчарења људи. У току је наставак увођења САПО програма за управљање предметима у сва јавна тужилаштва.
4. **Формирање базе података Тужилаштва за организовани криминал** за потребе праћења вођење евиденција, праћење предмета и израду тужилачке статистике на основу података из уписника, али и за аналитичку обраду комплетне документације која се налази у списима тужилачког предмета, реализовано је кроз донацију СИДА/СИДДНА софтвера.
5. **Јачање међународне сарадње**, остварена су стратешка партнерства и потписано је 28 Меморандума о сарадњи, који се испуњавају кроз редовне билатералне састанке. Републичко јавно тужилаштво отворило је Канцеларију тужиоца за везу у Евроцаст-у, Холандија и примљено је у Мрежу генералних тужилаца који поступају пред Врховним судовима држава чланица Европске уније, у својству посматрача. Планира се даље одржавање билатералних састанака и потписивање меморандума о сарадњи, као и даље унапређење међународне сарадње кроз правосудне мреже.
6. **Дефинисање и јачање међуресорне сарадње**, у складу са Законом о организацији и надлежности државних органа у борби против организованог криминала, тероризма и корупције, остварује се кроз ударне групе и службенике за везу, док се у поступању у општој надлежности сарадња остварује кроз меморандуме о сарадњи и редовне састанке (са Пореском управом, Управом за спречавање прања новца, Управом царина, Народном банком Србије, Агенцијом за борбу против корупције, Државном ревизорском институцијом, Повереником за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, Омбудсманом и др.)
7. **Подизање поверења грађана у јавно тужилаштво** кроз повећање степена информисаности грађана редовним обавештавањем о активностима тужилаштва остварује се у складу са Комукационом стратегијом, док је израда нове Комуникационе стратегије за период 2021-2025. године у току.
8. **Основане су Службе за информисање и подршку оштећенима** и сведоцима у вишим јавним тужилаштвима, којима ће се пружити даља подршка у раду, односно подршка ће бити пружена будућим контакт тачкама за информисање при основним и вишим јавним тужилаштвима, које ће бити основане у оквиру Националне мреже служби подршке жртвама и сведоцима кривичних дела у Републици Србији, у складу са Националном стратегијом за остваривање права жртва и сведока кривичних дела у Републици Србији за период 2020 – 2025. године.

#### 5.4.2 Државно веће тужилаца:

1. **Избор нових дисциплинских органа** (јул 2020. године) и поступање у складу са Правилником о дисциплинској одговорности и дисциплинском поступку јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца.
2. **Доношење новог Етичког кодекса** јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца са смерницама за примену етичких начела (2021. година).
3. **Доношење Пословника о раду Етичког одбора** (2018. године) и именовање новог Етичког одбора (2021. године).
4. **Предлагање и извршење буџета јавних тужилаштава у Републици Србији** (континуирано).
5. **Учешће у изради и спровођењу ревидираног Акционог плана** за поглавље 23 и Стратегије развоја правосуђа за период 2020-2025.
6. **Анализа оптерећености јавних тужилаштава и носилаца јавнотужилачких функција** током 2016. године, која је за директну последицу имала проширење броја заменика јавних тужилаца и њихово ангажовање у најоптерећенијим јавним тужилаштвима, чиме је грађанима омогућено брже и квалитетније поступање у оквиру тужилачке надлежности.
7. **Учешће у изради Стратегије о остваривању права жртава** и сведока кривичних дела у Републици Србији 2020-2025 са пратећим Акционим планом.
8. **Извршење и програмирање претприступних фондова Европске Уније ИПА** у циљу побољшања транспарентности рада, међународне сарадње и јачања капацитета Већа и јавних тужилаштава.
9. **Учествовање у изради и спровођењу Националне стратегије** за борбу против корупције за период 2013-2018 године.
10. **Израда детаљне анализе техничког процеса рада у јавним тужилаштвима** ради побољшања ефикасности рада администрације и носилаца јавнотужилачке функције.
11. **Израда Генералног плана интегритета Већа** и јавних тужилаштава у Републици Србији сходно Закону о Агенцији за борбу против корупције.
12. **Активно учествовање у припремама за процесе придруживања Европској Унији** за поглавља 23 и 24.
13. **Формирање и успостављање пуног административног капацитета Канцеларије Државног већа тужилаца.**
14. **Унапређење комуникације између грађана и Већа** омогућавањем директне и електронске двостране комуникације са Административном канцеларијом ради унапређења јавности рада и приступачности грађанима, у оквиру надлежности.
15. **Доношење новог Пословника о раду Државног већа тужилаца** (2017. године, са изменама и допунама из 2021. године).
16. **Спровођење поступка предлагања изборних чланова Државног већа тужилаца** из реда јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца Народној скупштини (2020. године).
17. **Предлагање за избор и избор јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца** (континуирано).

### 5.4.3. Пројекти

#### а) Реализовани пројекти:

1. **ИПА 2008 „Повећање ефикасности и транспарантности у раду јавних тужилаштва кроз примену информационих технологија“**
2. **Набавка рачунарског центра, рачунарске опреме и програма за аутоматско рачунарско вођење предмета за првих 15 јавних тужилаштва**
3. **ИПА 2010 регионлани пројект „Борба против организованог криминала и корупције: Јачање тужилачке мреже“** - Јачање капацитета јавних тужилаштва земаља западног Балкана у циљу ефикасне борбе против организованог криминала и корупције побољшањем њихових вештина у кривичном поступку и међународној правној помоћи. У оквиру овог пројекта у Републичко јавно тужилаштво упућен је тужилац из ЕУ, пружајући стручну и техничку помоћ у јачању капацитета јавног тужилаштва за међународну правну помоћ и сарадњу
4. **ИПА 2011 "Спровођење права интелектуалне својине"**
5. **Јачање капацитета за спровођење права интелектуалне својине и усклађивање процедура, обука носилаца јавнотужилачке функције, подизање свести и ефикаснија заштита права интелектуалне својине, усклађивање са заједничким правним оквиром ЕУ у овој области.**
6. **ИПА 2012 „Унапређење техничких капацитета јавних тужилаштва за примену Законика о кривичном поступку“**
7. **Набавка опреме за аудио-визуелно снимање тока истраге у свим јавним тужилаштвима, као и набавка видео-конференцијске опреме за међународну сарадњу у кривичним стварима у надлежности РЈТ и ТОК и обука носилаца јавнотужилачке и правосудне функције за примену новог Законика о кривичном поступку са посебним освртом на одређене битне области примене.**
8. **ИПА 2012 "Развој електронског пословања у Републици Србији"**
9. **Успостављање система за пријављивање кривичних дела из области електронског пословања, развијање процедура за успостављање контакта између грађанства и приватног сектора и јавног тужилаштва у овој области као и одржавање обука.**
10. **ИПА 2012 „Унапређење ефикасности правосуђа“,** чији је циљ био унапређење рада правосудних органа и њихове способности за мерење учинка кроз стандардизацију радних процеса и процедура, увођење нових и побољшаних методологија рада, побољшање комуникације са јавношћу, унапређење професионалних компетенција и ревизија релевантног законодавног оквира. У оквиру овог пројекта спроведена је анализа процеса рада у јавним тужилаштвима у циљу давања препорука за повећање ефикасности, као и анализа постојећих статистичких модела за извештавање о поступању јавних тужилаштва, а посебно за потребе процеса евроинтеграција. Пројекат је окончан децембра 2017. године.
11. **ИПА 2013 „Подршка реформи правосуђа и заштити људских права“**

- 12. ИПА 2013 "Јачање капацитета Високог савета судства и Државног већа тужилаца"** - Јачање административних капацитета ВСС и ДВТ у области стратешког планирања, финансијског управљања и управљања људским ресурсима; унапређење капацитета за вођење дисциплинског поступка; унапређење капацитета за оцењивање судија и тужилаца
- 13. ИПА 2013 „Борба против организованог криминала (трговина људима, наркотицима, оружјем и финансијске истраге)“** - Републичко јавно тужилаштво координирало је примену овог пројекта за јавно тужилаштво, односно обезбедило учешће представника јавног тужилаштва у низу активности пројекта, првенствено семинара и студијских посета за полицију и тужилаштво у области организованог криминала, прања новца, трговине људима и трговине оружјем. Пројекат је завршен у јулу 2018. године.
- 14. ИПА 2013 пројект „Превенција и борба против корупције“**, дао је значајан допринос јачању стручних капацитета државних органа надлежних за истрагу, кривично гоњење и суђење случајева корупције и привредног криминала, организовањем оперативних радионица, семинара и међународних конференција на којима су учествовали представници Посебних одељења за сузбијање корупције у вишим јавним тужилаштвима Београду, Новом Саду, Нишу и Краљеву, као и представници других надлежних државних органа. Такође у оквиру овог пројекта унапређена је међу-институционална координација и сарадња у оквиру ударних група и службеника за везу. Извршене су и значајне анализе капацитета Посебних одељења за сузбијање корупције и унапређена транспарентност борбе против корупције кроз одржавање тзв. анти-корупцијских часова. Пројект је реализован од 2017-2021 године.
- 15. ИПА 2014 пројект: „Подршка борби против трговине људима“**, у оквиру кога је извршено даље стручно усавршавање носилаца јавнотужилачке функције за поступање у поступцима за кривична дела из области трговине људима, заједно са Министарством унутрашњих послова и другим надлежним државним органима. Представници јавног тужилаштва учествовали су у бројним семинарима и радионицама, као и изради анализа, јачајући своје стручне капацитете и доприносећи координацији и сарадњи државних органа у борби против трговине људима.
- 16. ИПА 2014 регионални пројекат „Међународна сарадња у кривичном праву: тужилачка мрежа Западног Балкана“**, представљао је наставак регионалног ИПА 2010 пројекта: „Борба против организованог криминала и корупције: јачање тужилачке мреже“, у оквиру кога је настављена сарадња са ЕУ тужиоцем упућеним у Републичко јавно тужилаштво, кроз стручну и техничку помоћ у јачању капацитета јавног тужилаштва за међународну правну помоћ и сарадњу, (семинари о међународној правној помоћи и други тематски семинари за јавне тужиоце и заменике јавног тужиоца и видео-конференцијска опрему за Одељење за међународну сарадњу и правну помоћ Републичког јавног тужилаштва)
- 17. ИПА 2017 регионални пројект:“ Борба против организованог криминала на Западном Балкану“** представљао је наставак горе наведених регионалних пројеката, који су, уз подршку упућеног ЕУ



тужиоца, реализовали активности јачања стручних капацитета јавног тужилаштва и јачања међународне сарадње кроз билатералне састанке и учешће у раду правосудних мрежа, што је резултирало потписивањем Меморандума о сарадњи и унапређењем ефикасности међународне сарадње.

- 18. Пројект Савета Европе: „Јачање правних гаранција независних и непристрасних судова“** имао је за циљ подршку независности и непристрасности у раду јавних тужилаштава, као и јачање механизма за пријављивање незаконитог и непримереног утицаја.
- 19. Пројект Савета Европе: „Подршка ефикасним правним средствима и узајамној правној помоћи“** допринео је јачању стручних капацитета јавног тужилаштва у области судске праксе Европског суда за људска права и у области међународне правне помоћи, организовањем стручних усавршавања и студијских посета.

## **б) Текући пројекти**

- 1. ИПА 2015 пројект:** „Наставак примене САПО система јединственог електронског управљања предметима у јавним тужилаштвима“, који предвиђа увођење овог софтвера у свих 90 јавних тужилаштава у Републици Србији путем набавке до сада највећег броја рачунара, рачунарских компоненти и мрежних система, као и рачунарских програма за функционисање електронског управљања предметима јавног тужилаштва. У оквиру овог пројекта и завршена је испорука опреме у јавна тужилаштва у којима до сада није коришћен САПО софтвер. Током 2020. године, у сарадњи са извођачима, спроведена је израда анализе функционисања постојећег програма, у циљу његовог унапређења и анализа за потребе израде модула извештавања о поступању јавних тужилаштава. У току је тестирање функционалности и извештајног модула нове САПО апликације коју спроводе извођачи и корисници на тестном окружењу. Такође, израда плана основне и напредне обуке је у завршној фази.
- 2. ИПА 2019 пројект:** „Борба против тешког криминала на Западном Балкану“, има за циљ јачање оперативних капацитета националних институција у борби против тешких кривичних дела и организованог криминала, јачање капацитета националних институција за ефективно учешће и допринос ЕУ и регионалним мрежама сарадње и јачање капацитета националних институција за размену информација.
- 3. ЕУ ИПА твининг пројект „Спровођење права интелектуалне својине“.** У оквиру пројекта спроведена је анализа усклађености кривичних дела против интелектуалне својине са европским стандардима у овој области.
- 4. ИПА 2017 пројект:** „Подршка тужилачком систему“, кроз који ће се обезбедити анализа, стручна и техничка помоћ у јачању капацитета и повећању ефикасности рада Републичког јавног тужилаштва, Државног већа тужилаца и јавног тужилаштва у целини. У оквиру овог пројекта унапредити се стратешко управљање, управљање људским ресурсима, кроз израду Стратегије људских ресурса, као и кроз израду софтвера за људске

ресурсе/ личне листове и софтвера за финансијско управљање, који ће могућити знатно ефикаснији рад Државног већа тужилаца и јавних тужилаштва у овим областима. Пројектом ће се ојачати и административни капацитети јавног тужилаштва за ефикасније поступање и међуинституционалну сарадњу.

5. **Пројект Савета Европе „Спречавање прања новца и финансирање тероризма у Србији“** има за циљ јачање капацитета надлежних државних органа за превенцију и репресију кривичних дела прања новца и финансирања тероризма, кроз израду анализа и препорука, као и јачање стручних капацитета за успешно откривање и истрагу ових кривичних дела.
6. **Пројект Савета Европе „Јачање независности и одговорности правосуђа“** односи се на јачање механизма правосудне независности и капацитета за препознавање и сузбијање непримерених утицаја, затим на јачање правосудне етике, као и на успостављање правичног и на заслугама заснованог система вредновања резултата и напредовања у каријери носилаца правосудних функција.
7. **Уз горе наведене пројекте, Републичко јавно тужилаштво наставило је активну сарадњу са другим међународним организацијама и институцијама попут ОЕБС-а, Министарства правде САД, Амбасаде Републике Француске, Светске Банке и др., учествујући у активностима које ове институције спроводе у оквиру својих (више)годишњих програма јачања капацитета правосудних органа Републике Србије, у виду обука, округлих столова и студијских посета, које имају за циљ јачање стручних капацитета јавног тужилаштва, као и размену искустава и знања са иностраним колегама и партнерима.**

#### 5.4.4. План и програм за период 2022 - 2028

Сматрам да у наредном периоду Републичко јавно тужилаштво заједно са свим јавним тужилаштвима у Републици Србији треба у потпуности да прати и буде посвећено процесу интеграција у Европску унију на основу националних планова и стратегија усвојених од стране надлежних државних органа, пре свега владе и Народне скупштине Републике Србије, уз свест да овај процес захтева суштинске и темељите промене у правосудном систему, као и у областима борбе против корупције и заштите основних права, и то како на нормативном плану, тако и у погледу имплементације.

У том смислу, праћење реформских корака у оквиру правосудног сектора када говоримо о Поглављу 23, првенствено мора бити базирано на правним тековинама Европске уније. У областима у којима правних тековина нема или њима није обухваћена читава област, водила у креирању реформи су већ успостављени стандарди али и најбоља упоредна пракса, а нарочито имајући у виду правно наслеђе Републике Србије, као и социо-економске факторе којима је условљена примењивост решења која у другим правним системима дају добре резултате.

**Сматрам да ће од кључне важности бити имплементација акционих планова** који би требало да у потпуности прате курс зацртан државним стратешким документима, што не би требало да буде препрека да се иде и даље, дефинисањем циљева и активности за којима ће се накнадно јавити потреба или ће бити неопходна њихова детаљнија обрада. У том смислу, акциони планови представљају кровни стратешки документ са којим ће, након његовог усвајања, бити усклађени сви остали.

**5.4.5** У периоду мандата за који се кандидујем, своје активности као и активности целокупног јавног тужилаштва ћу усмерити ка остваривању следећих циљева:

**Тужиоци се бирају на основу стручности и учинка што у целини узев има позитиван утицај на квалитет и ефикасност правосуђа.** С тим у вези, Државно веће тужилаца успешно спроводи своју надлежност са адекватним финансијским средствима, кадром изабраним по јасним критеријумима, поштујући принципе транспарентности и одговорности. Сматрам да је потребно установити правичан и транспарентан систем напредовања носилаца јавнотужилачких функција укључујући периодично професионално оцењивање учинка рада кроз заокружен каријерни систем укључујући избор и престанак функције, оцењивање учинка рада, напредовање, дисциплинску одговорност, распоређивање на ниже радно место и престанак функције на начин који гарантује независност (спољашњу и унутрашњу) и непристрасност целокупног јавнотужилачког система;

**Посебно ћу се старати да се вредновање рада носилаца јавнотужилачких функција и тужилачких помоћника редовно спроводи,** те да је напредовање засновано на стручности и резултатима рада, што у целини узев има позитиван ефекат на квалитет и ефикасност јавнотужилачког система који је потврђен позитивним оценама. С тим у вези, сматрам да је битно да су носиоцима јавнотужилачке функције и помоћницима доступне информације о значају вредновања рада и његовом утицају на напредовање у каријери

**Посебно је битно обезбедити довољно административних капацитета као и буџетска овлашћења Државног већа тужилаца над сопственим буџетом** како би им се омогућило да ефективно извршавају своје обавезе. Намеравам да кроз унапређену структуру и повећан број запослених у Административној канцеларији Државног већа тужилаца у складу са новом систематизацијом заснованом на потреби јачања аналитичких, статистичких и управљачких капацитета постигнем наведени ефекат, у складу са очекиваним проширењем надлежности Државног већа тужилаца;

Имајући у виду истраживања јавног мњења као и перцепцију положаја правосудног система у нашој земљи, **сматрам да је потребно суштински редуковати перцепцију утицаја на рад правосудних инстанци,** како међу носиоцима правосудних функција, тако и код грађана. С тим у вези уложићу труд у унапређење транспарентности рада Државног већа тужилаца и сарадња са медијима.

Имајући у виду и претходно што сам навела у вези ојачавања одговорност носилаца јавнотужилачких функција кроз доследну примену законских и дисциплинских одредаба и средстава, **сматрам да је потребно обезбедити ефективну имплементацију одредаба о „сукобу интереса”** и њихове измене и допуне у случају потребе, те да је потребно обезбедити ефективну верификацију имовинских карата носилаца јавнотужилачких функција и унакрсне провере са релевантним информацијама. Ефективним праћењем поштовања Етичког кодекса и спровођењем додатних активности везаних за евалуацију и обуку судија и јавних тужилаца у области етике, уз повећан број јавних тужилаца који су обухваћени обуком у области етике намеравам дацелокупан систем подигне свест о потреби поштовања етичких вредности;

**Посебно битним сматрам развијање система електронског правосуђа, тиме и тужилаштва, као средства за унапређење ефикасности, транспарентности и целовитости кривичног поступка, надоградњом постојећег система за аутоматско управљање предметима у јавним тужилаштвима „САПО“.** Као један од сегмената система би била уведена могућност реалног праћења трајања поступка у надлежности јавног тужилаштва, али и других органа укључених у поступак, кроз увођење јединственог броја предмета.

Такође, уложићу напоре у правцу **подизања нивоа безбедности сведока и сведока сарадника у оквиру надлежности које су дате јавном тужилаштву** кроз тешњу сарадњу са надлежним министарствима и службама као и могућим изменама законског оквира, чиме би се постигао унапређен ниво безбедности сведока и сведока сарадника као и унапређен рад служби за подршку сведока и сведока сарадника.

**Посебно сматрам са је потребно осигурати независна, делотворна и специјализована тела за вођење кривичног поступка у предметима корупције путем:**

- предлагања и спровођења мера за јачање независности свих истражних и правосудних органа који се баве истрагама корупције, како би били делотворно заштићени од политичког притиска,
- обезбеђивања одговарајућих ресурса за све истражне и правосудне органе који се баве истрагама корупције,
- унапређења сарадње и размене информација између органа укључених у борбу против корупције, укључујући и пореске и друге посредно укључене органе, кроз бољу међусобну повезаност база података, поштујући правила о заштити података о личности и кроз успостављање безбедне платформе за комуникацију,
- пуне примене нових препорука Оперативне групе ФАТФ и повећање капацитета за спровођење комплексних финансијских истрага упоредо са криминалистичким истрагама,
- разматрање извештаја Савета за борбу против корупције са становишта постојања евентуалне кривичне одговорности.

Као пратећи сегмент претходно наведеног, намеравам да **предложим мере ради спречавања „цурења“ поверљивих података о истрагама ка медијима** путем спровођења анализе постојећег стања и уочавања слабости и ризика, на основу чега бих предложила измене или доношење нових прописа и процедура у циљу увођења контролних и надзорних механизма у складу са анализом постојећег стања (нормативног, организационог и функционалног).

Посебан сегмент ће представљати **унапређење заштите и остваривање права деце и особа са инвалидитетом, укључујући и јачање релевантних институција, осигуравајући бољу сарадњу између правосуђа и социјалног сектора и кроз пуну примену легислативе о малолетничком правосуђу у складу са стандардима ЕУ, дефинисањем практичних смерница за саслушање малолетника, заснованих на примерима добре праксе ЕУ земаља и обезбеђење услова за једнообразну примену мера заштите у циљу заштите малолетника жртава/сведока у кривичном поступку од секундарне виктимизације. Имајући у виду план успостављања Националне мреже служби за подршку жртвама и сведоцима и Националне мреже контакт тачака, планирам наставак обука и информативних сесија и дистрибуција едукативног материјала у циљу избегавања секундарне виктимизације.**

Као битан сегмент будућег рада сматрам и **спровођење ефикасног кривичног поступка и санкционисање међунационалних инцидената, а нарочито оних који стичу обележја кривичног дела, изазивања расне, националне и верске мржње и нетрпељивости, као и процесуирање учинилаца кривичних дела са елементима насиља изазваних личним својством према припадницима националних мањина.**

## **5.5 Правда, слобода, безбедност**

**По отварању преговора о приступању Републике Србије Европској Унији, у складу са државном политиком Републике Србије, одредила сам као приоритет рада јавног тужилаштва активно учешће у свим фазама процеса приступања Европској Унији. У том смислу, Републичко јавно тужилаштво под мојим руководством активно учествује у процесу европских интеграција, заједно са другим државним органима Републике Србије, нарочито се ангажујући у Поглављима 4, 7, 23 и 24, што планирам да и у току мог другог мандата то настави да буде један од приоритетних стратешких праваца рада Републичког јавног тужилаштва.**

Поглавље 24, заједно са Поглављем 23, према новом приступу Европске Уније у процесу приступања држава кандидата Европској Унији, спада у најзначајнија поглавља која ће бити отворена међу првима, а затворена међу последњима, тј. напредак у овим поглављима биће предуслов општег напретка Републике Србије у процесу приступања Европској Унији.

С обзиром на значај Поглавља 24 и на распрострањено учешће јавног тужилаштва у областима овог поглавља, попут организованог криминала, правосудне сарадње у грађанским, трговинским и кривичним стварима, борба против тероризма, итд, неопходно је и у будућности дати приоритетан значај раду у овим областима, те планирам да у току свог наредног мандата обезбедим наставак изузетно посвећеног учешћа представника јавног тужилаштва спровођењу и праћењу Акционог плана за Поглавље 24 и ефикасном, професионалном и благовременом и спровођењу мера које они предвиђају, а које су у надлежности јавног тужилаштва, те још бољу међуресорну сарадњу са свим надлежним државним органима, како би сви заједно максимално допринели борби против криминала и остваривању државних циљева – приступања Европској унији.

### **5.5.1 Потпоглавље „организовани криминал“**

**Будући да је борба против организованог криминала била једна од приоритетних области рада јавног тужилаштва у мом протеклом мандату, и да сам уложила значајне напоре да се оствари препознатљив напредак у овој области, сматрала сам да Републичко јавно тужилаштво, као највише тужилаштво у држави, треба да корординира спровођење једног овако значајног и сложеног стратешког државног документа, те сам именовала свог заменика као координатора за ово потпоглавље.**

Републичко јавно тужилаштво наставља да координира и прати спровођење активности Акционог плана за потпоглавље „Организовани криминал“ Поглавља 24 које се односе на јавно тужилаштво, као и спровођење свих активности предвиђених овим документом и извештавање о постигнутом напретку свих надлежних државних органа у овој области све до затварања Поглавља.

### **5.5.2 Програм рада за период 2022 – 2028 године**

**И у наредном мандату за период од 2022 – 2028 године, планирам да наставим активности Републичког јавног тужилаштва у оквиру потпоглавља „Организовани криминал“ Поглавља 24, и то како у погледу спровођења активности за које је задужено јавно тужилаштво, тако и у погледу праћења спровођења Акционог плана за потпоглавље „Организовани криминал“ Поглавља 24 од стране свих надлежних државних органа који учествују у спровођењу овог дела Акционог плана.**

У том смислу, јавно тужилаштво ће, под мојим надзором и усмеравањем учествовати у спровођењу следећих активности Акционог плана за потпоглавље „Организовани криминал“ Поглавља 24:

**- припрема за оснивање јединственог централизованог криминално-обавештајног система и безбедне платформе за комуникацију органа за спровођење закона, боља повезаност база података и унапређење јединствене кривичне статистике;**

- ојачање капацитета полиције, Тужилаштва за организовани криминал и Управе за спречавање прања новца да проактивно истражују организовани криминал укључујући привредни и финансијски криминал, попут прања новца;
- пуна имплементација ФАТФ препорука и јачање капацитета за вођење сложених финансијских истрага паралелно са кривичним истрагама;
- спровођење Стратегије и Акционог плана за спречавање и борбу против трговине људима, даља специјализација у оквиру полиције и посвећен полицијски одговор заснован на стратешкој слици трговине људима у земљи;
- обезбеђивање специјализоване обуке и јачање капацитета органа за спровођење закона у борби против високотехнолошког криминала;
- хармонизација са ЕУ стандардима у области борбе против високотехнолошког криминала;
- мере за јачање ефикасне заштите сведока.

## **5.6 Правосудна сарадња у грађанским, трговинским и кривичним стварима**

По Закону о међународној правној помоћи у кривичним стварима јавно тужилаштво Републике Србије један је од субјеката пружања међународне правне помоћи у кривичним стварима, коју остварује како кроз сарадњу са Министарством правде које је централни орган за достављање замолница, тако и кроз непосредну сарадњу са иностраним правосудним органима на основу Другог додатног протокола Европске конвенције о узајамној правној помоћи, у комуникацији са контакт-тачкама – официрима за везу у правосудним мрежама и са контакт особама одређеним у потписаним Меморандумима о сарадњи.

Улога јавног тужилаштва у процесу међународне правне помоћи у кривичним стварима нарочито је повећана почетком примене новог Законика о кривичном поступку, који је увео „тужилачку истрагу“ и повећао овлашћења јавног тужиоца у предистражном поступку и истрази, односно број такозваних „тужилачких радњи“, које су често предмет иностраних замолница. Републичко јавно тужилаштво, односно Одељење за међународну сарадњу и правну помоћ Републичког јавног тужилаштва, координира, олакшава поступање и пружа стручну помоћ јавним тужилаштвима у Републици Србији у остваривању међународне правне помоћи у кривичним стварима.

**У току мојих предходних мандата, као један од приоритета рада, посветила сам се интензивирању међународне сарадње и међународне правне помоћи у кривичним стварима, што је резултирало повећањем броја споразума о сарадњи са надлежним правосудним органима иностраних држава, повећањем броја извршених замолница и посебно интензивирањем сарадње у оквиру правосудних мрежа, тј. повећањем броја извршених замолница ЕВРОЦАСТ-а.**

**У том смислу, један од приоритета рада у оквиру мог наредног мандата био би наставак успешне међународне сарадње и међународне правне помоћи у кривичним стварима, кроз јачање правног оквира, техничких и стручних**

капацитета јавног тужилаштва, повећање броја потписаних Меморандума о сарадњи са иностраним партнерима, интензивирање сарадње у оквиру правосудних мрежа у чијем раду јавно тужилаштво Републике Србије учествује, и у учлањење у нове доступне европске правосудне мреже и међународна удружења.

С обзиром да је Министарство правде одређено као координатор израде Акционог плана за потпоглавље „Правосудна сарадња у грађанским, трговинским и кривичним стварима“, у оквиру Поглавља 24, одредила сам заменика Републичког јавног тужиоца – руководиоца Одељења за међународну сарадњу и правну помоћ Републичког јавног тужилаштва, да учествује у раду радне групе Министарства правде за израду Акционог плана за ово потпоглавље, као и у његовом спровођењу у делу који се односи на јавно тужилаштво.

**У складу са препорукама Европске Комисије из Скрининг извештаја за Поглавље 24**, радна група за потпоглавље „Правосудна сарадња у грађанским, трговинским и кривичним стварима“ Поглавља 24 израдила је Акциони план који садржи следеће активности у чијем спровођењу је учествовало Републичко јавно тужилаштво:

- Припрема процене утицаја са прецизним роком и одлучних мера за усклађивање националног законодавства са релевантним правним тековинама ЕУ (укључујући и европски налог за хапшење) или непосредну примену у области узајамне правне помоћи у кривичним стварима, укључујући и административне и буџетске потребе, као и потребе за особљем и обуком;

- Спровођење мера предвиђених на основу резултата процене утицаја: Републичко јавно тужилаштво, **ради јачања капацитета за међународну правну помоћ у кривичним стварима, 15.8.2016. уведело је специјализацију тиме што су у свим вишим јавним тужилаштвима одређене контакт тачке за међународну правну помоћ**, које су затим похађале специјализовану обуку из ове области. Исто тако, ради ефикасног и једнообразног поступања јавног тужилаштва у међународној правној помоћи, Одељење за међународну сарадњу и правну помоћ Републичког јавног тужилаштва израдило је су и доставило јавним тужилаштвима **Приручник за поступање у предметима међународне правне помоћи у кривичним стварима, Смернице и моделе тужилачких одлука**, чиме је унапредило квалитет поступања у овој области.

- Републичко јавно тужилаштво, заједно са другим надлежним државним органима, а пре свега Министарством правде, наставило је да ради на активностима усмереним на потписивање споразума са ЕВРОЦАСТ-ом, што је крунисано потписивањем овог споразума 12.11.2019. године и **отварањем Канцеларије тужиоца за везу Републике Србије у Евроцаст-у 9.3.2020. године**, што ће допринети ефикаснијем кривичном гоњењу транснационалних кривичних дела.

- Републичко јавно тужилаштво, у складу са препорукама из Скрининг извештаја за потпоглавље „Правосудна сарадња у грађанским, трговинским и кривичним стварима“ Поглавља 24, пријавило се и **примљено је, у статусу посматрача, у Мрежи Генералних Тужилаца који поступају пред Врховним Судовима Европске Уније.**



### **5.6.1 Програм рада за период 2022 – 2028 године**

Републичко јавно тужилаштво наставиће да доприноси даљем остваривању активности из Акционог плана за Поглавље 24, потпоглавље „Правосудна сарадња“ у оквиру својих надлежности, у сарадњи са Министарством правде, пре свега пружајући ефикасну међународну правну помоћ по замолницама, и кроз рад правосудних мрежа, а посебно Евроцаст, ЕЦН и Мрежу Генералних Тужилаца који поступају пред Врховним Судовима Европске Уније.

### **5.6.2 Борба против тероризма**

Јавно тужилаштво Републике Србије учествовало је и у изради Акционог плана за Поглавље 24, потпоглавље Борба против тероризма, дајући свој писани прилог, и наставиће да учествује у финализацији овог документа и спровођењу активности које се односе на јавно тужилаштво.

### **5.6.3 Програм рада за период 2022 – 2028 године**

У складу са препорукама Европске Комисије из Скрининг извештаја за Поглавље 24, радна група за потпоглавље „Борба против тероризма“ Поглавља 24 израдила је Акциони план који садржи следеће активности у чијем спровођењу ће учествовати Републичко јавно тужилаштво:

- спровођење извештавања и евалуације у вези са спровођењем Националне стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма;
- с обзиром на све већи значај ове теме, и надлежности јавног тужилаштва у кривичном гоњењу тероризма, на позив Министарства унутрашњих послова одредила сам заменика Републичког јавног тужиоца за учешће у изради Стратегије и Акционог плана.
- анализа компаративних законских решења и добре европске праксе за успостављање јединствене националне базе података у вези са тероризмом и унапређење капацитета за ефикасну размену информација;
- Републичко јавно тужилаштво наставиће да ставља на располагање своје капацитете и своју експертизу, као и експертизу Тужилаштва за организовани криминал за спровођење анализе о усклађености са ЕУ стандардима у области борбе против тероризма.

Ефикасним и посвећеним испуњавањем наведених мера за спровођење Акционог плана за Поглавље 24 - потпоглавља организованог криминала, правосудне сарадње у грађанским, трговинским и кривичним стварима, борбе против тероризма, итд, јавно тужилаштво Републике Србије допринеће општем напретку Републике Србије у процесу евроинтеграција и стратешком циљу Републике Србије – приступању Европској Унији.

Биће ми част, да своје велико искуство у ефикасном кривичном гоњењу, јачању капацитета јавног тужилаштва и успешној међународној сарадњи ставим у функцију испуњења овог државног циља у периоду од 2022 до 2028 године, заједно

са другим државним органима са којима остварујем одличну сарадњу, у најбољем интересу грађана Републике Србије.

## **VI КОМУНИКАЦИОНА СТРАТЕГИЈА РЕПУБЛИЧКОГ ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА И ДРЖАВНОГ ВЕЋА ТУЖИЛАЦА**

**6.1** Републичко јавно тужилаштво и Државно веће тужилаца примењују Комуникациону стратегију за период 2015-2020. године, која је усвојена 26.01.2015. године. Комуникациона стратегија је стратешки документ којим се дефинишу краткорочни, средњорочни и дугорочни комуникацијски циљеви Републичког јавног тужилаштва, Државног већа тужилаца, одређује циљне групе, комуникационе канале, основне поруке и анализа учинка примене. Републичко јавно тужилаштво започело је, уз подршку Мисије ОЕБС-а у Републици Србији, рад на изради нове Комуникационе стратегије. У том циљу, у децембру 2020. године ОЕБС је израдио анализу ефеката Комуникационе стратегије за период 2015-2020. године, док је у марту 2021. години израђена структура, односно садржај нове Комуникационе стратегије Републичког јавног тужилаштва и Државног већа тужилаца, а рад на изради текста Стратегије је у току.

**Основни стратешки циљ и приоритет у раду Републичког јавног тужилаштва и Државног већа тужилаца је транспарентност и доступност** како би се рад целокупне тужилачке организације Србије учинио доступним свим грађанима под једнаким условима и омогућио приступ свим информацијама значајним за грађане Србије.

**Укидањем обавезног упутства из 2008. године** преко кога су све информације за сва тужилаштва у Србији могле бити добијене искључиво преко Републичког јавног тужилаштва, желела сам да допринесем бољој транспарентности и отворености тужилаштва сходно систему вредности и стандарда земаља Европске Уније. На овај начин извршена је децентрализација тужилаштва у циљу давања информација, на тај начин што свако тужилаштво иступа у своје име и гради односе са медијима. Сматрам да је укидање овог обавезног упутства не само допринело подизању и изградњи бољег односа са медијима већ и демократичности унутар тужилачке организације, а све у циљу како би се задовољило право јавности да зна и да буде информисана о раду и активностима тужилаштва. Укидање овог обавезног упутства утрло је пут и захтевало нужност доношења стратешког документа као што је усвојена Комуникациона стратегија.

Након тога дала сам налог да се изради Комуникациона стратегија која у потпуности регулише односе са јавношћу у свим тужилаштвима и доприноси бољој изградњи односа између медија и тужилаштва.

У току мог претходног мандата усвојена је Комуникациона стратегија на седници Државног већа тужилаца дана 26.01.2015.године чиме је испуњена и мера из тачке 2.9.1.1. Акционог плана за спровођење Националне стратегије за реформу правосуђа за период 2013-2018.године. Комуникациону стратегију примењује и

Републичко јавно тужилаштво, а остваривање мера укључује сва тужилаштва у Републици Србији. Као Републички јавни тужилац и председник Државног већа тужилаца активно сам радила у самој изради Комуникационе стратегије коју је израдило одељење за односе са јавношћу Републичког јавног тужилаштватако што сам давала упутства и инструкције за израду исте.

Имплементација Комуникационе стратегије је започела у 2015. години тако што су сва Апелациона, Виша и Основна јавна тужилаштва именовала лица која су задужена за спровођење спољне комуникације у циљу афирмације рада тужилаштва. Републичко јавно тужилаштво и Државно веће тужилаца у сарадњи са Правосудном академијом организовали су обуке за овлашћена лица за спровођење стратегије и спречавање цурења информација и то 03.03.2015.године у Београду за лица са подручија Апелационог јавног тужилаштва у Београду и Крагујевцу , 18.03.2015. у Новом Саду и 25.03.2015. у Нишу за овлашћена лица са подручија Апелационог јавног тужилаштва из Новог Сада и Ниша. Обуке су прошла сва лица која су овлашћена за имплементацију Комуникационе стратегије.

Са циљем успостављања што боље сарадње са медијима уз подршку ГИЗ програма за правне и правосудне реформе Републичко јавно тужилаштво и Министарство правде организовали су интерактивну конференцију дана 27.05.2015. године на којима су учествовала овлашћена лица за односе са јавношћу и на којој је промовисана Комуникациона стратегија тужилаштва. На наведеној конференцији учествовали су и представници свих електронских и штампаних медија, који су на крају донели закључке о успостављању партнерског односа између медија и тужилаштва као и мере за унапређење тог односа у циљу благовременог и тачног информисања јавности о активности тужилаштва.

У Финалном извештају - Предлогу основа за израду нове Комуникационе стратегије, који је израдила Мисија ОЕБС-а у Републици Србији, оцењено је да је Комуникациона стратегија за период 2015-2020. године имала позитивне ефекте примене, у смислу већег броја медијских објава о јавном тужилашству, јавне доступности докумената Државног већа тужилаца на његовој интернет страници, израде интернет страница готово свих јавних тужилаштва у Републици Србији и успешног остваривања права на слободан приступ информацијама од јавног значаја, али и простор за даље унапређење, са препорукама за израду нове Комуникационе стратегије Републичког јавног тужилаштва и Државног већа тужилаца за период 2021 – 2025. године.

Такође, 26. децембра 2016. године закључен је Споразум о сарадњи и мерама за унапређење безбедности новинара између Министарства унутрашњих послова, Републичког јавног тужилаштва, Удружења новинара Србије, Независног удружења новинара Србије, Удружења новинара Војводине, Асоцијације независних електронских медија, Асоцијације медија и Асоцијације онлајн медија. Независно друштво новинара Војводине приступило је споразуму дана 18. јануара 2017. године.

Споразумом је предвиђено образовање сталне радне групе чији ће чланови бити овлашћени представници споразумних страна високог нивоа. Споразумом је, такође, прописано да Стална радна група изради анализу одредаба Кривичног законика и поступања надлежних органа, у циљу оцене потребе за изменама и допунама овог законика и припреми препоруке за поступање надлежним институцијама, које би довеле до вишег нивоа заштите новинара од кривичних дела којима могу бити изложени, у складу са Акционим планом за преговарачко поглавље 23. Такође, предвиђено је да Стална радна група изради анализу досадашњег начина комуникације и степена отворености надлежних институција према медијима и сачинити препоруке за реализацију активности у складу са Акционим планом за преговарачко поглавље 23. Израда предметне анализе је у току.

У циљу унапређења сарадње контакт тачака, али и повећања ефикасности рада тужилаштва и полиције у предметима на штету безбедности новинара, Мисија ОЕБС-а у Србији, у сарадњи са Министарством унутрашњих послова и Републичким јавним тужилаштвом, организовала је низ обука и састанака намењених контакт тачкама и другим представницима јавног тужилаштва, полиције и новинарских и медијских удружења, и то:

- дана 16. и 17.05.2019. године одржана је обука под називом „Значај новинарства и ефикасније поступање надлежних органа у случајевима угрожавања безбедности новинара“, намењена контакт тачкама и другим представницима страна потписница са подручја Апелационог јавног тужилаштва у Београду;
- дана 20.06.2019. године одржан је састанак контакт тачака и других представника страна потписница са подручја Апелационог јавног тужилаштва у Нишу.
- дана 09.10.2019. године одржан је састанак контакт тачака тачака и других представника страна потписница са подручја Апелационог јавног тужилаштва у Крагујевцу.
- дана 06.11.2019. године у Новом Саду је одржан састанак контакт тачака тачака и других представника страна потписница са подручја Апелационог јавног тужилаштва у Новом Саду

Обуке и састанци контакт тачака нису организовани током 2020. године услед пандемије Ковид-19 вируса и епидемиолошких мера и препорука Владе Републике Србије.

Посебно је потребно истаћи да је Републички јавни тужилац дана 24. децембра 2020. године донела Обавезно упутство О бр. 10/20 којим је значајно унапређен раније успостављен механизам контакт тачака у јавном тужилаштву. Наиме, новим упутством наложено је апелационим, вишим и основним јавним тужилаштвима да одреде по једног заменика јавног тужиоца као контакт тачку и примарног обрађивача предмета у којима се као оштећени јављају лица која обавља послове од јавног интереса у области информисања, а у вези са пословима које обавља. Због

обима посла јавни тужилац може одредити и друге заменике јавног тужиоца који ће поступати као секундарни обрађивачи предмета.

Поред тога, Обавезним упутством Републичког јавног тужиоца прописано је да се заменик јавног тужиоца, који је одређен за контакт тачку, налази у сталној приправности у току које хитно поступа у раду у наведеним предметима, као и приликом координације са контакт тачкама у овој области које су одређене од стране Министарства унутрашњих послова и других надлежних државних органа.

Такође, заменици јавних тужилаца који су одређени за контакт тачке у складу са законом и Споразумом о сарадњи између Републичког јавног тужилаштва, Министарства унутрашњих послова и новинарских удружења и медијских асоцијација у вези подизања нивоа безбедности новинара, обавезни су да сарађују са овлашћеним контакт тачкама страна потписница Споразума.

Сагласно упутство, у јавном тужилаштву је успостављена мрежа контакт тачака сачињена од укупно 115 заменика јавних тужилаца, од којих је 88 заменика јавних тужилаца одређено за примарне контакт тачке (4 заменика у апелационим тужилаштвима, 25 у вишим, 58 у основним и 1 заменик у Посебном тужилаштву за високотехнолошки криминал), док је 27 заменика јавног тужиоца одређено за секундарне контакт тачке. Листа контакт тачака са неопходним подацима је у јануару 2021. године достављена свим члановима сталне радне групе. Иста је објављена и на порталу <http://bezbedninovinari.rs/>.

## **6.2. Програм рада за период 2022 – 2028 године**

**Један од основних приоритета у циљу изградње добрих односа са јавношћу у току мог наредног мандата биће израда и спровођење свих мера и активности које су предвиђене новом Комуникационом стратегијом Републичког јавног тужилаштва и Државног већа тужилаца за период 2021 – 2025. године.**

**Посебно бих истакла да ће новом Комуникационом стратегијом тужилаштва за период 2021-2025. године, поред других циљева који су њоме јасно дефинисани, попут оснажене организационе структуре тужилаштва и ефикасних механизма комуницирања са медијима и јавношћу, посебан осврт бити посвећен пласирању тачних и истинитих информација, односно развијеном процесу про-активног објављивања информација од стране јавног тужилаштва, унапређеним односима са медијима, као и квалитетној комуникацији путем интернета и друштвених мрежа.**

Такође у изради нове Комуникационе стратегије, биће узете у обзир и препоруке наведене у Финалном извештају - Предлогу основа за израду нове Комуникационе стратегије, који је израдила Мисија ОЕБС-а, које укључују израду Акционог плана за спровођење стратегије и евалуације, јавно реаговање у случају такозваног „цурења“ информација и незаконитог утицаја, критичко сагледавање рада, модернизација саопштења, хибридни систем портпарола и поступајућих заменика јавног тужиоца, пласирање порука, израду водича за наступање у јавности о

конкретним предметима, категоризација предмета у којима се јавно тужилаштво проактивно обраћа јавности, проактивнији приступ медијима и охрабривање давања информација од стране тужилаца, организовање конференција за штампу, обука за новинаре, редовно постављање садржаја на интернет страницама тужилаштва, укључујући биографије тужилаца, резиме оптужница, правноснажне пресуде и објављивање информација путем друштвених мрежа.

Исто тако, планира се даљи рад на јачању безбедности новинара, у оквиру Сталне рдане групе, основане у складу са Споразумом о сарадњи и мерама за унапређење безбедности новинара између Министарства унутрашњих послова, Републичког јавног тужилаштва, Удружења новинара Србије, Независног удружења новинара Србије, Удружења новинара Војводине, Асоцијације независних електронских медија, Асоцијације медија, Асоцијације онлајн медија и Независног друштва новинара Војводине

Такође, посебно ће се дати пуна подршка и пратити остваривање Обавезног упутства О бр. 10/2024. од децембра 2020. године, којим се значајно унапређује механизам контакт тачака у јавном тужилаштву у предметима угрожавања безбедности новинара.

## **VII ЗАКЉУЧАК**

**Бити Републички јавни тужилац** је одговоран посао који захтева искуство у кривичном гоњењу и руковођењу, потпуну координацију и одличну сарадњу са другим државним органима, домаћи и међународни кредибилитет, пуну посвећеност и озбиљан план.

**Верујем да сам својим претходним искуством, оствареним резултатима, одличном сарадњом са другим државним органима и координацијом у спровођењу и заштити јавног интереса,** демонстрирала капацитет и способност да успешно руководим Републичким јавним тужилашством и јавним тужилашством Републике Србије и надам се да ћу бити у могућности да наставим одлучну борбу против криминала, јачање капацитета јавног тужилаштва, интензивирање међународне сарадње и посвећено учешће у изради и спровођењу најважнијих стратешких докумената Републике Србије, према приоритетима Републике Србије и према овом Програму организације и унапређења рада јавног тужилаштва за период од 2022-2028 године.

Надам се да ћу на тај начин имати бити у могућности да надоградим претходно остварено и још више допринесем владавини права и ефикасном раду правосуђа, односно стварању безбедније друштва за наше грађане, као и даљем напретку наше државе у приступању Европској унији.